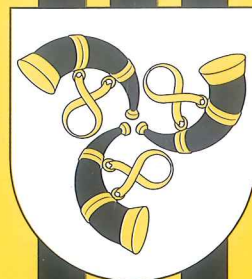

GŁOSICIEL

Zakliczyński Magazyn Informacyjno - Kulturalny

RADIO
KRAKÓW

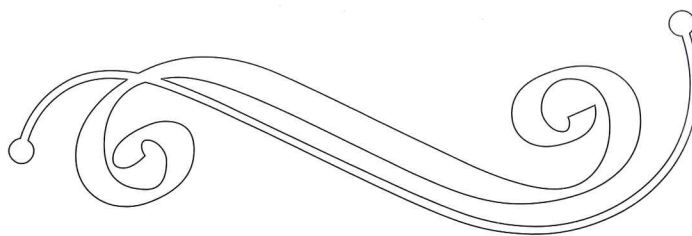
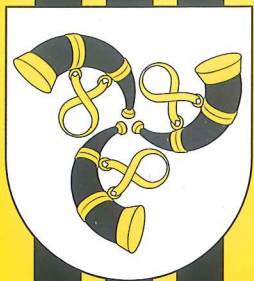
ISSN 1231-4641 NR 12 (128)

NUMER SPECJALNY 2005/2006

Obraz założyciela miasta Zakliczyn Spytko Wawrzyńca Jordana – namalował Stanisław Kusiak, 2005

ZAKLICZYN znów miastem...

RZECZPOSPOLITA POLSKA

AKT NADANIA
STATUSU MIASTA

RADA MINISTRÓW

z dniem 1 stycznia 2006 roku
nadaje status miasta miejscowości

ZAKLICZYN

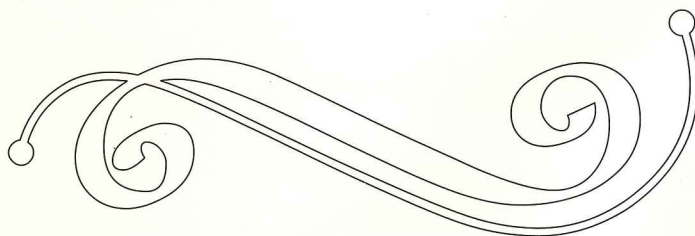
w województwie małopolskim, powiecie tarnowskim

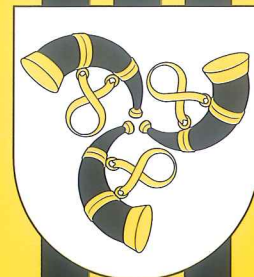
rozporządzeniem z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie ustalenia granic niektórych
gmin i miast oraz nadania miejscowościom statusu miasta

(Dz. U. nr 141, poz. 1185).

Warszawa, dnia 31 lipca 2005 roku

Pierwszy Wywiad z Burmistrzem Miasta Zakliczyn Kazimierzem Kormanem

Od 1 stycznia 2006 jest pan burmistrzem, a Zakliczyn znowu jest miastem. Na pewno z tej racji ma pan jakieś osobiste wrażenia. Proszę się nimi podzielić z mieszkańcami Zakliczyna i czytelnikami Głosiciela.

Zakliczyn zasłużył na to, aby być miastem. Przecież prawie 400 lat był miastem. Tak naprawdę w świadomości niektórych mieszkańców nigdy nie przestał nim być. Choćby z racji częstego powiedzenia: „idę, czy jadę do miasta”. Do uzyskania praw miejskich Zakliczyn spełniał większość kryteriów, jedynym problemem była nieco mała liczba mieszkańców. Tą przeszkodę jednak, dzięki przyjaznym gminie osobom, parlamentarzystom udało nam się pokonać i zgodę w Warszawie uzyskać.

Panie burmistrzu. Był pan głównym pomysłodawcą przywrócenia praw miejskich Zakliczynowi. Jakie atuty za tym przemawiały. Ponadto proszę powiedzieć co zyska przedjętny mieszkaniec Zakliczyna, działające instytucje wraz ze zmianą statusu Zakliczyna?

Z chwilą nabycia praw miejskich Zakliczyn zyska na prestiżu, gdyż ranga Zakliczyna, jako miasta będzie większa, niż Zakliczyna, jako miejscowości wiejskiej. Zakliczyn staje się coraz ładniejszy. Perelką jest ratusz, który upiększa zakliczyński rynek. Pragnę zapewnić mieszkańców miasta Zakliczyna, jak również i mieszkańców gminy, że z tego tytułu nie wzrosną podatki i nie będą wprowadzane opłaty parkingowe za parkowanie samochodów w rynku. Nauczyciele nie stracą dodatku wiejskiego, szkoły nie stracą na subwencji oświatowej. Burmistrz nie będzie więcej zarabiał. Zarobi tylko tyle co zarabiał wójt.

W ciągu kilku ostatnich lat, a w szczególności w ostatnich roku w Zakliczynie wsi wiele zostało zrobione. Czy w Zakliczynie mieście planowane są kolejne inwestycje?

W ostatnich latach, a nawet dziesięcioleciu rzeczywiście wiele w Zakliczynie się zmieniło. Wybudowano oczyszczalnię ścieków, halę sportową przy Ludowym Klubie Sportowym, wykonano kanalizację, rozbudowane zostały obiekty Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum o dodatkowe skrzydło, szatnię i poddasze. Ponadto przeprowadzono remont obiektów polegający na wymianie wszystkich instalacji, okien, ocieplono budynek i odnowiono elewację. Wyremontowano budynek starej szkoły w rynku, odnowiono przedszkole i elewację na budynkach komunalnych tj: budynku Urzędu Gminy, budynku komunalnego; u zbiegu ulic Jagiellońskiej i Rynku. Wymieniono dach i okna w budynku Ośrodka Zdrowia, natomiast na wiosnę planujemy wykonanie elewacji na tym budynku. Co roku prowadzone są remonty chodników zmieniające nawierzchnię z płyt chodnikowych na kostkę. Następuje poprawa ulic poprzez wykonywanie nowych nawierzchni asfaltowych. Wiosną do użytku mieszkańców oddana została Zielona Świątlica, która po przeprowadzonym remoncie nabrała blasku. Choć

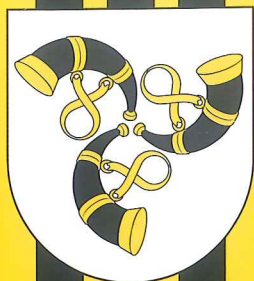
organem założycielskim Szkoły Ponadgimnazjalnej jest Starostwo Powiatowe, przy udziale gminy wybudowany został kompleks budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych wraz z halą sportową. Rozpoczęto także budowę ronda, którego zakończenie planowane jest na dzień 31 maja 2006 roku. Właściciel stacji benzynowej ma gotowy projekt wraz z pozwoleniem na budowę nowej stacji i deklaruje, że w 2006 roku tą inwestycję zakończy. Rozpoczęta została budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Zakliczynie. Obecna sala jest za mała i nie wystarcza dla uczącej się tam młodzieży. Również w 2006 roku w Zakliczynie będzie budowana kanalizacja w ulicy Browarki, Piłsudskiego i częściowo w ulicy Malczewskiego. Po wykonaniu kanalizacji z programu „Odnowa wsi”, będą wyremontowane chodniki przy tych ulicach, a także częściowo przy ulicy Jagiellońskiej i ulicy Spokojnej. Jesteśmy przygotowani do złożenia wniosku na drugą edycję programu „Odnowa wsi”. Obecnie nabór chwilowo został wstrzymany, lecz według informacji Marszałka Województwa ma być uruchomiony w miesiącu styczniu. W tym wniosku przewidujemy remont zachodniej części płyty rynku /czyli placu autobusowego/, jak również przebudowę chodnika od strony północnej rynku. Byłby to ostatni etap przebudowy chodników wokół rynku. Z tych samych środków przewidziana jest wymiana obecnych 4 lamp przy ratuszu, na bardziej okazałe i bardziej stylowe latarnie, wkomponowane w historyczną architekturę Zakliczyna. Pilną potrzebą jest remont chodników przy ulicy Mickiewicza, gdyż po wykonaniu nawierzchni asfaltowej przez Starostwo Powiatowe, chodniki znacznie się zaniżyły. Ważną sprawą będzie także dalsza kontynuacja budowy chodnika przy ulicy Ruchu Oporu. Liczymy na to, że starostwo, tak jak co roku przeznaczy pewną kwotę na budowę i remont chodników. Jestem również przekonany, że te zadania wezmą pod uwagę mieszkańcy Zakliczyna przy podziale środków miejskich.

Kończąc, proszę jeszcze powiedzieć, czy pan jako burmistrz będzie zajmował się tylko zadaniami w mieście Zakliczynie, czy będzie pan miał całą gminę na względzie?

Będąc burmistrzem miasta i gminy jest oczywiste, że będę zajmował się sprawami dotyczącymi całej Gminy Zakliczyn. Myślę, że status miasta Zakliczyna będzie sprzyjał również w rozwoju wszystkich 23 pozostałych miejscowości. Kończąc swoją wypowiedź chciałbym serdecznie podziękować wszystkim tym, co wspierali mnie w staraniach o przyznanie praw miejskich dla Zakliczyna. Mieszkańcom Zakliczyna pragnę życzyć, aby to miasteczko pręży się rozwijało, aby z dnia na dzień stawało się piękniejsze, aby mieszkańcom żyło się dobrze i byli dumni, że mieszkają w mieście Zakliczyn.

Dziękuję serdecznie za te gorące wypowiedzi. Życzę dużo zdrowia i pomyślności w pracy na stanowisku burmistrza.

Z nowym burmistrzem rozmawiał Krzysztof Chmielewski

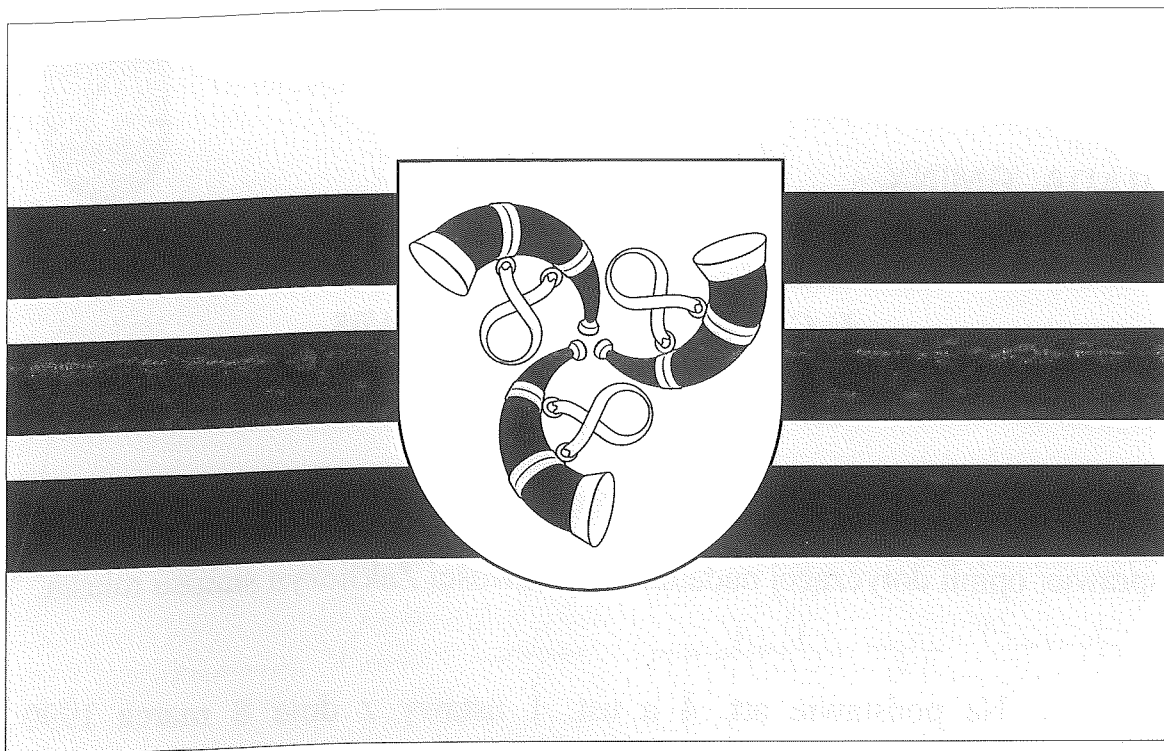
Ta Rada Gminy wnioskowała o zmianę statusu miejscowości Zakliczyn

Wielkim orędownikiem przywrócenia praw miejskich Zakliczynowi był pan Stefan Ściborowicz – nestor zakliczyńskiej kultury oraz Honorowy Obywatel Gminy

Wójt Kazimierz Korman od lat najbardziej zabiegał, aby Zakliczyn znów był miastem. Dlatego też w miesiącu wrześniu z radością odbierał od ministra akt nadania statusu miasta

HYMN ZAKLICZYNA

*Ach jakaż radość z serc naszych płonie,
widząc się dzisiaj w przyjaciół gronie.
Gruzy Melsztyna wyście świadkami,
z serc naszych społem – cieszcie się z nami.*

*

*Zazdrościć trzeba temu ludowi,
co tutaj mieszka, w tej to ustroni.
O Dunajeckie pagórki niwy,
kto wśród was mieszka – jakże szczęśliwy.*

*

*O drodzy goście i bracia mili
cześć wam niech będzie żeście przybyli.
Dać bratnią rękę skarb ten tak drogi,
o dniu dzisiejszy jakżeś nam błogi.*

*

*Więc do wdzięczności zawsze gotowi,
żegnać Was musim – bywajcie zdrowi.
Bóg że Wam zapłać na pożegnanie –
Krzyknijmy chórem ZAKLICZYNIANIE*

RADA GMINY
w Zakliczynie
woj. małopolskie

U C H W A Ł A Nr XXI/184/05

Rady Gminy w Zakliczynie

z dnia 29 marca 2005 r.

w sprawie: opinii dotyczącej nadania miejscowości Zakliczyn statusu miasta.

Na podstawie art. 4 a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy w Zakliczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Po konsultacjach przeprowadzonych z mieszkańcami Gminy Zakliczyn i miejscowości Zakliczyn, wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania statusu miasta wsi Zakliczyn, obejmującej swym zasięgiem granice obrębu Zakliczyn.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zakliczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Władysława Kuzera

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

Janusz Sepiol

Kraków, 25 marca 2005 roku

KZ.III.0723/03/05

Szanowny Pan
Kazimierz Korman
Wójt Gminy Zakliczyn

Wspaniałe miasto - a dlaczego napisali: Brzostów!

W pełni popieram plany władz Gminy Zakliczyn i jej mieszkańców, zmierzające do przywrócenia Zakliczynowi praw miejskich.

Historia miejscowości, jej założenia urbanistyczne, jednoznacznie wskazują, że przez wieki Zakliczyn rozwijał się – przeżywając wzloty i upadki – jako centrum miejskie w Dolinie Dunajca.

O tym, że Zakliczyn zasługuje na przywrócenie mu miana miasta, świadczy jednak nie tylko przeszłość, ale także obecne dokonania: przede wszystkim stałe podnoszenie poziomu życia mieszkańców (układ drogowy, gazyfikacja, kanalizacja i budowa wodociągów) oraz aktywność w promowaniu tego zakątka Małopolski poprzez tworzenie lokalnych atrakcji turystycznych.

Myślę, że przywrócenie Zakliczynowi praw miejskich korzystnie wpłynie na dalszy rozwój nie tylko samej miejscowości, ale i całej Gminy Zakliczyn, pozwoli uwydatnić i lepiej wykorzystać jej atuty gospodarcze i turystyczne.

Z szanem

[Signature]

ul. Basztowa 22
31-156 Kraków

STAROSTA TARNOWSKI
Michał Wojtkiewicz

Tarnów, dnia 15 marca 2005 r.

Or.I. 0717-5/05

Pan
Kazimierz K O R M A N
Wójt
GMINY ZAKLICZYN

W związku z podjęciem starań o przywrócenie praw miejskich miejscowości Zakliczyn wyrażam pozytywną opinię w tej sprawie.

Uznając, że w przeszłości Zakliczyn posiadał już prawa miejskie, które zostały utracone w 1934 r. i biorąc pod uwagę jego rozwój, wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz dokonania w okresie powojennym, zasadnym byłoby przywrócenie praw miejskich tej miejscowości.

Ponadto jednym z zadań zawartych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Tarnowskiego jest wsparcie infrastrukturalne i organizacyjno - prawne Zakliczyna skierowane na wzrost miejsc pracy. Zakliczyn jest jedną z miejscowości w Powiecie Tarnowskim, która w sposób naturalny pełni funkcje ponadgminne, co predystynuje go do roli „bieguna wzrostu gospodarczego powiatu”.

Przedstawione argumenty przemawiają za przywróceniem miejscowości Zakliczyn praw miejskich.

STAROSTA
Michał Wojtkiewicz

dr Jan W. Góra OP
Duszpasterz akademicki
Klasztor o.o. Dominikanów
Ul. Kościuszki 99
61-716 Poznań

Poznań, 9 marca 2005 r.

Sz. P. Kazimierz Korman
Wójt Gminy Zakliczyn
Rynek 32
32-840 Zakliczyn

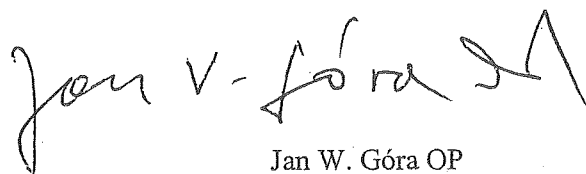
Szanowny Panie Wójcie,

jako honorowy obywatel miasta Zakliczyn z dużą radością i uznaniem witam ideę przywrócenia Zakliczynowi praw miejskich. Cieszę się z tej możliwości podniesienia prestiżu Zakliczyna i okolic.

Za tą zmianą przemawiają argumenty zarówno historyczne jak i uczuciowe, osobiste. Przez blisko 400 lat Zakliczyn był miastem. O tej historii świadczy przecież do dzisiaj urbanistyczne założenie miasta. Także dzisiaj Zakliczyn pełni rolę lokalnego ośrodka handlu, przemysłu, oświaty i administracji. Będąc zatem centrum lokalnej społeczności wypełnia już funkcje miejskie.

Mówiąc o argumentach uczuciowych muszę wspomnieć o tym, że mój ojciec przez wiele lat był sekretarzem zarówno w mieście i w gminie Zakliczyn.

Trudno też nie wspomnieć o tym, że cywilizację Europy budowały od średniowiecza samorządowe wspólnoty miejskie. Dlatego szczerze życzę Zakliczynowi odzyskania historycznie i realnie należnych mu praw miejskich.

Jan W. Góra OP

Szanowni Państwo!

Od wielu pokoleń historia mojej rodziny jest wpisana w dzieje niegdyś gminy, a dzisiaj sołectwa Paleśnica. Ta jednostka administracyjna, od momentu swego odległego w czasie pojawienia się na mapie, znajdowała się w zasięgu oddziaływania Zakliczyna. Ta bowiem miejscowość, zwłaszcza od dnia uzyskania praw miejskich w czerwcu 1558r., stała się centrum ekonomicznym lokalnego rynku. Tej roli Zakliczyn nigdy już nie stracił, chociaż zmienna polityczna i ekonomiczna koniunktura znacząco wpływała na odgrywanie przez miasto roli ponadlokalnego ośrodka życia gospodarczego.

Już jako dziecko byłem karmiony informacjami o latach świetności miasta Zakliczyn, a także docierały do mnie przekazy, iż ogół jego mieszkańców nigdy nie pogodził się z degradacją swojej Małej Ojczyzny do poziomu sołectwa. Wiem również, że żyje w dzisiejszym Zakliczynie najstarsze pokolenie mieszkańców pamiętających ostatnie lata długiej historii miasta, które prawa miejskie utraciło w połowie 1934r. To najstarsze pokolenie stanowi zatem swoistą kłamrę spinającą ostatnie lata dawnego miasta oraz początek istnienia nowego miejskiego Zakliczyna. Wprawdzie od strony formalnej dzień 1 stycznia 2006r. oznacza nadanie wsi Zakliczyn praw miejskich, ale dla owego najstarszego pokolenia mieszkańców jest to równoznaczne z przywróceniem posiadanego już wcześniej statusu. I w pamięci zakliczynień tak to już zapewne się utrwali.

Tak wszyscy Państwo, jak i ja doskonale wiemy o tym, że uzyskanie przez jakąś miejscowość statusu miasta wymaga wielu prawnych zabiegów i starań. Nie inaczej było i w przypadku Zakliczyna, a ogrom związanego z tym wysiłku najlepiej znają władze samorządowe z Panią Władysławą Kuzerą – przewodniczącą Rady Gminy oraz wójtem Panem Kazimierzem Kormanem na czele.

Uroczystość nadania (przywrócenia) praw miejskich stanowi logiczną konsekwencję długiej, wcześniej wykonanej pracy, bo to dzięki temu wysiłkowi gmina Zakliczyn z jej stolicą na czele spełniły warunki upoważniające do ubiegania się o status miasta. Na ten moment pracowało kilka pokoleń, natomiast największy wkład w to dzieło wniosło obecnie żyjące i działające. Powodem uzasadnionej dumy tego pokolenia może być to, że wręcz po mistrzowsku wykorzystano szanse, jakie przyniosła nowa ustawa o samorządzie terytorialnym z wiosny 1990r. Sama ustawa, co oczywiste, stworzyła tylko możliwości działania, natomiast nie zastąpiła ludzkiej chęci do pracy i aktywności. Społeczność Zakliczyna dostrzegła i wykorzystała tę szansę, a ten fakt zapewni jej wieczne miejsce w długiej historii stolicy gminy.

Podzielając zatem razem z Państwem radość spowodowaną faktem nadania Zakliczynowi praw miejskich – ze swej strony serdecznie gratuluję tego dorobku, który stał się fundamentem dla drugiej fazy miejskich dziejów Zakliczyna. Głęboko również wierzę w to, że oczekiwana przez Państwa uroczystość, stanowiąc podsumowanie dotychczas wykonanej pracy – stanie się również impulsem do kontynuacji dalszych działań. A nie będzie to trudne, bo władze i aktyw posiadają zapal, motywację i umiejętność skutecznego zabiegania o interesy swojej Małej Ojczyzny. A ja, jak dotychczas, na miarę swoich możliwości będę wspierał starania władz oraz torował im drogę do dysponentów środków finansowych, a także, co deklaruje, z dumą będę wszędzie oznajmiał, że pochodzę z gminy Zakliczyn, której stolica znalazła się w gronie miast III Rzeczypospolitej.

Z wyrazami szacunku

Tarnów, 01 grudzień 2005r.

Wiesław Woda
Posel na Sejm RP

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

Agencja nr 70 w Zakliczynie ☎ 665-35-87
Codziennie 8.00-15.30, w każdą sobotę 8.00-11.30

Naszym Klientom

Sukcesów w Nowym Roku 2006

Życzy Agencja PKO BP S.A.

Uprzejmie informujemy, że **1 stycznia 2006 roku** PKO Bank Polski zaprzestanie wydawania blankietów czekowych do rachunków ROR. Czeki, które otrzymają Państwo do końca 2005 r. będą mogli Państwo wykorzystywać na dotychczasowych warunkach do 30 września 2006 r.

Zachęcamy do korzystania z dużo bezpieczniejszej formy dostępu do pieniędzy zgromadzonych na rachunku za pomocą kart płatniczych, które oprócz dokonywania zakupów, umożliwiają realizację wypłat w bankomatach i Agencjach PKO BP.

Zakliczyn

autor: Ewa Jednorowska

- zarys dziejów miasta do 1918 roku

Szybki rozwój gospodarczy Polski za panowania Jagiellonów sprzyjał rozwojowi miast. Wiąże się z tym wzrost ilości lokacji nowych ośrodków miejskich, tak w dobrach królewskich jak prywatnych. Nowe miasta powstawały na bazie istniejących już osad o charakterze rolniczo - rzemieślniczym, zwłaszcza położonych przy uczęszczanych szlakach handlowych. Z tej racji były one już punktami wymiany towarowej. W niektórych wypadkach tworzące się miasta były związane z nowopowstającymi lub rozwijającymi się latyfundiami magnackimi. Do takich właśnie należy Zakliczyn założony w połowie XVI wieku przez Spytka Wawrzyńca Jordana kasztelana krakowskiego, właściciela dóbr melsztyńskich.

Położona przy szlaku węgierskim osada występująca w dokumencie legata papieskiego, kardynała Idziego z 1105 roku pod nazwą Dunaiz, a w późniejszych źródłach jako Opatkowice, była własnością opactwa Benedyktynów w Tyńcu. Dogodna lokalizacja sprzyjała rozwojowi handlu. Mimo sprzeciwów sąsiedniego Czchowa Zygmunt August zatwierdził tu targi, dokumentem wydanym w 1555 roku.

Ten sam władca zezwolił również wspomnianemu Spytkowi Jordanowi na zamianę tej części dóbr z opatem tynieckim, mocą której Opatkowice stały się własnością Jordanów.

Przywilejem królewskim wydanym w Wilnie 17 lipca 1557 roku uzyskał Spytka lokację miasta na prawie magdeburskim. W roku następnym tj. 12 czerwca 1558 wydał on w Melsztynie przywilej określający nazwę miasta /Zakliczyn/, jego granice /między Dunajcem a Paleśnianką/, organizację administracji, sądownictwa, lata wolnizny, prawa i obowiązki mieszkańców. Zastrzegł sobie też prawo wyboru burmistrza i wójta oraz jednego spośród trzech członków rady miejskiej i dwóch spośród ławników. Dodatkowe, szczegółowe przepisy dotyczące organizacji życia w mieście, jego zabudowy, handlu, rzemiosła a nawet obowiązków religijnych mieszczan, znalazły się wydanych przez Spytka 24 artykułach „jako się mają sprawować mieszczanie i pospolity człek”.

Zakliczynowi nadano kształt typowy dla miast ówczesnej Polski. Centrum stanowił duży /170 x 100 m/ prostokątny rynek, z którego trzech naroży wyprowadzono parę ulic. Wokół niego wytyczono 35 działek budowlanych. W nowy układ przestrzenny wkomponowano starą, biegnącą półkolistą drogę osady / dziś ulica Różana/, łącząc ją z ulicą Krakowską / dziś ulica Mickiewicza/. Znałe są stare nazwy trzech ulic: Sądecka / dziś Jagiellońska/, Biecka / dziś Malczewskiego/, Wojnicka / dziś Piłsudskiego/.

Środek rynku zajął ratusz. Dookoła rynku i przy głównych ulicach stały domy mieszczan. Były to budynki drewniane, parterowe, konstrukcji zrębowej. Dachy o wysuniętych okapach wsparto na dziewięciu przyściennych słupach. Domy kryto gontem. Zarządzenie Spytka zobowiązywało mieszkańców do wzniesienia domostw w ciągu roku, grożąc w przeciwnym razie odebraniem działki. Miało to zapobiec długiemu procesowi formowania się nowego miasta.

Rzemiosło ówczesne skupiało się w cachach. Pierwszy grupował rzeźników i piekarzy, drugi szewców, trzeci tkaczy płócienników,

krawców i kuśnierzy a ostatni zwany wielkim zrzeszał rzemieślników pozostałych branż. Rejestr poborowy z 1581 roku wymienia w Zakliczynie 19 szewców, 7 krawców i kuśnierzy, 12 bednarzy, kołodziejów, garncarzy i ślusarzy, 6 płócienników, 4 sukienników, 1 czapnika, 9 piekarzy, 5 rzeźników i 2 przekupni. Miasto posiadało również dwa młyny, folusz i łaźnię.

Oprócz rzemiosła podstawę rozwoju miasta stanowił świetnie rozwijający się handel. Dzięki dogodnemu położeniu Zakliczyn zdystansował pod tym względem sąsiednie miejscowości, stając się swoistym „centrum handlowym” doliny Dunajca. Przyczyniały się do tego kolejne przywileje królewskie: Zygmunta Augusta z 1557 roku oraz Jana III Sobieskiego z 1676 roku.

Od momentu swego powstania Zakliczyn, jako miasto prywatne, związany był nierozdzielnie z kolejnymi rodami właścicieli Melsztyna: Jordanami /herbu Trąby - dziś herb gminy Zakliczyn - p.KAD/, Zborowskimi /h.Jastrzębiec/, Tarłami /h.Topór/ i Lanckorońskimi /h.Zadora/. Poza Zborowskimi, władającymi bardzo krótko miastem, wszyscy pozytywnie zapisali się w jego dziejach.

Życie religijne Zakliczyna koncentrowało się wokół kościoła parafialnego. Pierwszy drewniany budynek powstał z inicjatywy Benedyktynów, którzy w XII wieku założyli tu parafię pod wezwaniem św. Idziego. Kościół ten spłonął w 1656 roku i został odbudowany. Nie odpowiadał on jednak wymogom parafii, gdyż w 1739 roku przystąpiono do budowy nowego. Była to fundacja Lanckorońskich. Poświęcono go w 1768 roku. Przy parafii działało Bractwo Różańcowe, skupiające większość mieszczan. Tutaj też oprócz nabożeństw niedzielnych i świątecznych, odbywały się uroczystości cechowe i brackie. Mieszczanie uposażali swoją świątynię, o czym świadczy pochodzący z połowy XVIII wieku „Rejestr srebra kościelnego z legatów miejskich”. Przypomnijmy, że w myśl uchwał statutowych, cechy miały obowiązek dbać o swój ołtarz w kościele i sprawić doń paramenty liturgiczne. W 1622 roku kolejny właściciel, kasztelan sądecki Zygmunt Tarło osadził w Zakliczynie Reformatów, fundując im kościół i klasztor za miastem, pierwszy zresztą klasztor tego zakonu w Polsce. Ojcowie od chwili przybycia rozpoczęli pracę duszpasterską we własnym kościele, niosąc niejednokrotnie pomoc parafii w Zakliczynie i sąsiednim. Ich dużym osiągnięciem było nawrócenie Achacego Taszyckiego i likwidacja ośrodka ariańskiego w sąsiednich Lusławicach.

Wyrazem troski o ubogich był „szpital”, budynek przeznaczony dla biednych i kalekich, utrzymywany przez proboszcza i mieszczan. Niedaleko kościoła znajdowała się szkoła parafialna z mieszkaniem dla rektora.

Pomyślny rozwój miasta przerwał wielki pożar, który miał miejsce w początkach 1615 roku. Ogień strawił prawdopodobnie większość drewnianej zabudowy. O rozmiarach klęski świadczy dokument Zygmunta III Wazy, zwalniający mieszczan od wszelkich opłat na okres czterech lat. Można przypuszczać, że Zygmunt Tarło też pośpieszył z materialną pomocą. Ponowny pożar zniszczył Zakliczyn w czasie najazdu Szwedów w 1656 roku. Wsutek nieostrożności mieszczan doszło do stracenia z oddziałem szwedzkim pułkownika Forgiela, zakończonego masakrą Polaków /zginęło około 76 mieszczan nie licząc po-

spółstwa i okolicznego ludu/. Do ogólnej klęski dołączyła się zaraza, która zdziesiątkowała pozostałych przy życiu Zakliczynian. Dziesięć lat po tych wydarzeniach, w 1665 roku Zakliczyn liczył tylko 450 mieszkańców.

Miasto nie odzyskało już dawnego znaczenia. Zmieniły się szlaki handlowe. Brakowało odbiorców wyrobów rzemieślniczych, czego przyczyną było ogólne zubożenie okolicy. Mieszczanie nie mogąc utrzymać się z rzemiosła zaczęli dodatkowo trudnić się rolnictwem. XIX wieczny opis pióra księdza macieja Smoleńskiego, proboszcza z pobliskich Domośławic tak przedstawia miasto. „Mieszkańcy zajmują się uprawą roli i rzemiosłami, domy oprócz kilku murowanych, z drzewa, niskie i krzywe, niektóre bez kominów”. Z tego okresu pochodzi znajdujący się obok kościoła parafialnego dom Józefa Galkiewicza, darowany przez niego w 1807 roku miastu dla ubogich. Znajdująca się na nim płaskorzeźba Veracon pochodzi prawdopodobnie z miejscowego warsztatu i świadczy o jego wysokim poziomie.

Mimo postępującego niedostatku mieszczenie starało się strojem i obyczajami podkreślić własną odrębność. Strój kobiet składał się z długiej, fałdowanej spódnicy i krótkiego, wciętego żakiecika. Głowy przykrywała biała, jedwabna i płócienna chustka, związana w kształt czepka - tzw. „gaska”. Na wyjątkowe okazje mieszcanki wkładały czepce wykonane z drogich, haftowanych materii. Strój mężczyzny to długi, wcięty surdut i spodnie z lampasami z galonów, czyli ozdobnych tasiemek przetykanych metalową nicią. Od tych galonów ludność okolicznych wsi przezywała mieszczan „gulonami”. Nadal istniały niektóre cechy: szewców oraz rzeźników, po którym zachowała się pochodząca z XIX wieku chorągiew cechowa i pieczęć.

O miasto dbali ostatni jego właściciele, Justyna Lanckorońska i jej krewny Karol Lanckoroński. Z inicjatywy hr. Justyny Lanckorońskiej powstała w 1817 roku szkoła trywialna, czyli trzyklasowa, do której miały uczęszczać dzieci z Zakliczyna, Lusławic, Wesołowa i Kończysk. Hrabia Karol na prośbę władz miasta zgodził się na utworzenie szkoły czteroklasowej / pierwszej zresztą w całym powiecie brzeskim/, przeznaczając na ten cel „miejsce pod budynek nowej szkoły wraz z domem murowanym starym i gotówką pięćset reńskich”. Budynek szkoły znajdujący się do dziś w rynku poświęcono uroczyscie i otwarto w 1880 roku, nadając jako patrona św. Jana Nepomucena. W 1912 roku szkołę powiększono o klasę piątą. Kierownicy tej szkoły, szczególnie Michał Bursztyn i Michał Taźbierski starali się podnieść poziom życia kulturalnego i gospodarczego miasta i okolicy. Z inicjatywy tego ostatniego powstała biblioteka publiczna. Mieściła się ona w budynku szkolnym, ale była dostępna dla ogółu mieszkańców. Taźbierski założył również w 1887 roku Kółko Rolnicze w Zakliczynie, do którego należeli członkowie z Bieśnika, Zdoni, Stróż, Wróblowic, Dzierżanin, Faściszowej, Lusławic oraz Janowic. Dla członków Kółka założono bibliotekę rolniczą, sprowadzano nasiona, szczepy owocowe i maszyny rolnicze. Niestety istniało ono krótko, bo tylko do roku 1892. Po śmierci założyciela, z braku organizacji rozpadło się. Innym ważnym dla Zakliczyna wydarzeniem było otwarcie 1 stycznia 1901 roku Sądu Powiatowego, działającego tu do roku 1945. Mieścił się on w rynku w kamienicy pod numerem 7.

Niestety wiek XIX nie szczędził Zakliczynowi rozmaitych klęsk, z których najważniejsze to dwie epidemie cholery w 1873 roku i ospy w 1881. Częste wylewy Dunajca i inne klęski, szczególnie w latach 1867 - 1879 potęgowały ogólną nędzę. Częstym obrazem, jak pisze kronikarz szkoły, stali się żebracy, dzieci wiejskich nie posyłano na naukę zimą, z braku obuwia i odzieży, wiele rodzin nie stać było na zakup zeszytów i podręczników.

Działania I wojny światowej nie ominęły Zakliczyna. Stacjonujące tu przez pewien czas wojska rosyjskie poczyniły dużo spustoszenia w mieście niszcząc i paląc mienie mieszkańców. Rekwirowali konie, zabierali żywność, okradali domy. W wielu wypadkach mieszczenie zostało pobici. Wokół miasta trwały walki, szczególnie w latach 1914 - 1916. Szkoła została zamieniona na szpital wojskowy. Zmarłych w nim żołnierzy i oficerów pochowano na cmentarzu parafialnym, żołnierzy wyznania mojżeszowego na oddzielnym miejscu poza miastem. W szpitalu, jako pielęgniarka pracowała żona właściciela apteki Maria Tarczyńska, odznaczona medalem austriackim.

Ulica Mickiewicza z zabytkowym domem „Pod Wagą”.

W 1918 roku Zakliczyn, jak cały kraj witał niepodległość. Skończyło się panowanie austriackie, pod którym miasto znajdowało się od 1772 roku. Nowe czasy otwierały następną kartę w jego dziejach.

Literatura

- Historia Polski, wyd.zb., tom II cz.2, Warszawa 1958
Cynarski Stanisław, *Dzieje rodu Lanckorońskich z Brzezia od XIV do XVIII wieku*. Warszawa - Kraków, Wyd.Nauk. PWN, 1996
Krupiński A., *Zabytki urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego*, W-wa - Kraków, wyd. PITK „Kraj” 1989
Pasiecznik J. OFM, *Kościół i klasztor Franciszkanów w Zakliczynie n/Dunajcem*, Kraków 1992
Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, tom XIV, red. B.Chlebowski, W-wa 1895.
Smoleński M. ks. Melsztyn. *O zamku i jego panach, o kościele i plebanach*. Kraków 1888.
Kronika Szkoły w Zakliczynie /rękopis/
Chruściel M. *Nazwy miejscowe mojej miejscowości - Zakliczyn* /maszynopis/

Konkurs pod patronatem Burmistrza Gminy i Redakcji Głosiciela

„Co wiem o Zakliczynie”

Z racji nadania statusu miasta Zakliczynowi i przywrócenia praw miejskich, redakcja Głosiciela przygotowała dla naszych czytelników konkurs o Zakliczynie. W konkursie trzeba się będzie wykazać wiedzą na temat zmian zachodzących w Zakliczynie, dawniej i dziś. Liczymy na duże zainteresowanie konkursem tym bardziej, że konkurs odbywa się pod patronatem Burmistrza Zakliczyna. Dla 3 osób które najlepiej odpowiedzą na konkursowe pytania będą bogate nagrody. Pozostali laureaci konkursu otrzymają nagrody książkowe i foldery o Zakliczynie.

1. W którym roku po raz pierwszy zostało założone miasto Zakliczyn i kto był jego założycielem?

2. Wymień co najmniej jedną z pierwszych historycznych nazw dzisiejszej miejscowości Zakliczyn.

3. W wyniku reformy administracyjnej Zakliczyn po 377 latach bycia miastem, utracił prawa miejskie. Podaj rok utraty praw miejskich przez Zakliczyn.

4. Podaj 5 ulic w Zakliczynie, które mają w nazwie nazwiska sławnych Polaków.

5. Dawniej, chodząc ulicami – wieści w Zakliczynie głosił mieszkaniec Podraza, od dłuższego czasu wieści głosi zakliczyńska gazeta „Głosiciel”. Podaj rok od którego wydawany jest zakliczyński magazyn informacyjno- kulturalny „Głosiciel”?

6. Oprócz wielu turystów w ostatnich 5 latach Zakliczyn odwiedziło także wielu do-

stojników państwowych, także w randze ministrów. Podaj nazwiska tych ministrów?

7. Wymień 10 firm na terenie Zakliczyna, które zatrudniają co najmniej 10 osób.

8. Ilu mieszkańców liczy obecnie Zakliczyn?

9. Kto od 1 stycznia 2006 będzie burmistrzem Zakliczyna i Gminy Zakliczyn?

10. Zakliczyńskie nowopowstałe rondo niebawem skupi wokół siebie zbieg kilku ulic. Podaj ich nazwy?

11. W Zakliczynie przy ulicy A. Mickiewicza znajduje się najstarszy, liczący ponad 200 lat, drewniany dom. Co mieści się obecnie w tym domu i jaką nosi on nazwę?

12. W okresie letnim w Zakliczynie tradycyjnie już odbywa się kilka dużych imprez. Wymień co najmniej 3 takie imprezy.

13. W Zakliczynie ważną rolę odgrywa oświata. Znajdują się dobrze wyposażone: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, jak również Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. Każda z nich ma swojego patrona. Podaj patronów zakliczyńskich szkół.

PYTANIE POZAKONKURSOWE

Co chciałbyś zmienić w dzisiejszym mieście Zakliczyn. Czego Twoim zdaniem brakuje w Zakliczynie?

Konkurs trwał będzie do końca lutego 2006 i do tegoż dnia prosimy o przysyłanie konkursowych odpowiedzi na adres: Biblioteka Publiczna w Zakliczynie 32 -840 Rynek 1 z dopiskiem „Konkurs”. Odpowiedzi konkursowe można także przynosić do Biblioteki Publicznej w Zakliczynie.

Konkurs rozstrzygnięty zostanie zaraz po upływie terminu. Odpowiedzi oceni kiluosobowa komisja z Burmistrzem miasta i gminy Zakliczyn na czele.

1 nagroda – Burmistrz Zakliczyna

2 nagroda – Redakcja Głosiciela i Biblioteka Publiczna

3 nagroda – RCTiDK

4 nagroda – nagroda sponsorowana

Przygotował i opracował:
red. nac. K. Chmielowski

GŁOSICIEL – Zakliczyński Magazyn Informacyjno-Kulturalny.

Wydawca: Biblioteka Publiczna w Zakliczynie, **Redagują:** Redaktor Naczelny – Krzysztof Chmielowski,

Foto: Krzysztof Chmielowski. Adres do korespondencji: Biblioteka Publiczna w Zakliczynie, 32-840 Zakliczyn, Rynek 1, tel. (014) 665 31 09.

Najszyszy kontakt z redakcją: tel. 0 601 744 690.,

e-mail: gbp.zakliczyn@op.pl, red.krzysztof@wp.pl

WWW: www.zakliczyn.pl

Skład i druk: Brzeska Oficyna Wydawnicza AR Dziedzic, 32-800 Brzesko, ul. Czarnowiejska 1, tel. 68 61 470.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń, reklam, listów oraz tekstów autoryzowanych.

GŁOSICIEL należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Zakliczyn - Skansen Nieznany

W powiecie brzeskim nad Dunajcem leży Zakliczyn- ostoja małomiasteczkowego budownictwa drewnianego. Leży na zupełnym uboczu od znanych szlaków turystycznych: 30 km od Tarnowa, 35 od Nowego Sącza. Ale warto zboczyć, warto się zatrzymać i wstąpić, by zobaczyć wieś, która niedawno jeszcze była miastem i - oczywiście - ma swój herb, ma ratusz, 3 kościoły w tym dwa klasztory, a przede wszystkim ma drewniane zabytkowe domy, lub tylko ich pozostałości podlegające konserwatorskiej ochronie szczytowe ściany, które są osobliwością w dobie wysokościowego budownictwa z betonu, szkła i aluminium. Zakliczyn do 1935 r. miał prawa miejskie - mówi Witold Łebek, który od 8 lat jest przewodniczącym Gromadzkiej Rady Narodowej - aczkolwiek nawet i potem zachował sąd oraz notariat. Skasowane zostały dopiero po 1945 roku- po odzyskaniu niepodległości. Nasz ratusz liczy sobie tylko 170 lat. Po wybudowaniu nowej siedziby dla GRN ma on mieścić gromadzką ośrodek kultury. Oczywiście gospodarz osady korzysta z okazji, aby powiedzieć coś nieoświeconego o Zakliczynie. Liczy on 1076 mieszkańców. Ponieważ na miejscu nie ma przemysłu, więc ok. 400 ludzi dojeżdża autobusami do pracy w Tarnowie, Brzesku, a nawet w Krakowie. Ziemie tutaj są urodzajne i średnia wydajność z czterech zbóż jest o jakieś 20 % wyższa od ogólnokrajowej. Są kłopoty z zatrudnieniem kobiet, czemu można by zaradzić przez uruchomienie filii zakładów tworzyw sztucznych. Tutejsza GRN obejmuje 13 wsi, a w nich 10 szkół i 3 przedszkola. Szkolenie rolnicze postawione jest wysoko: w sezonie jesienno-zimowym obejmuje 800-900 rolników. Na terenie GRN są też 3 „kluby rolnika”, 1 klub prowadzony przez „Ruch”, 5 świetlic i 3 ośrodki kultury w szkołach. Osada nie duża, więc budżet nie wielki. Dlatego też gospodarze Zakliczyna odwołują się z konieczności do czynów społecznych. Przy ich pomocy udało się im wybudować dwie remizy strażackie, a w 1972 przystąpili do budowy drugiego ośrodka zdrowia. Chlubą Zakliczyna jest oddana do użytku w 1951 roku izba porodowa, jakiej by się nie powstydzilo nawet powiatowe miasto. Mieszkańcy osady swą bezinteresowną pracą przyczynili się również do budowy ok. 20 km dróg i urządzili piękną „zieloną świetlicę”-zielony zakątek, służący nie tylko do relaksu, ale i na urządzanie wszelkiego rodzaju obchodów, np. dożynek. Chcą też stworzyć w Zakliczynie ośrodek wczasowy lub hotel. GRN na cele wczasowo-rekreacyjne, nad czystymi wodami Dunajca ma przeznaczonych 40 ha gruntu. W Zakliczynie jest też oryginalna izba pamiątek „Pod Wagą”, której gospodarzem jest Stefan Ściborowicz / kierownik gromadzkiego ośrodka kultury/. Izba pamiątek regionalnych mieści się w jednym z charakterystycznych dla Zakliczyna domów drewnianych z XVIIIw. Dachy wsparte na drewnianych, ładnie profilowanych filarach. Taki dom, jak wyjaśnia pan Ściborowicz, stawiany był na 9 słupach. Na jednej z belek stropowych biegnie napis, ale z prawa na lewo; „Błogosław Panie domowi temu - AD 1763 - i wszystkim mieszkającym w niem”. W izbie zgromadzone są sprzęty domowe, jak drewniana kołyska, międlica, cierlica, żar-

na, żelazka do prasowania, lampy naftowe, jest kuchnia z okapem / bo dawniej była to kurna izba/ i „dynarkiem”. Na półce stoi oryginalna ceramika ludowa - dzieło Jana Rozkochy z Rudy Kameralnej. Jest sztandar cechu rzemieślników /Zakliczyn słynął z wyrobów wędliniarskich/, są różne dyplomy i portret Magdaleny Międzyrzeckiej, pseudonim „Waga”- uczestniczki Ruchu Oporu. Dom, mieszczący Izbę Pamiątek, do niej należał, stąd też jego nazwa „Pod Wagą”. W odległych o kilka kilometrów Lusławicach, znajduje się klasyczny dworek / mieszczący obecnie przedszkole/, którego współwłaścicielem jest Adolf Vayhinger z Warszawy. Do dworku tego przyjeżdżał przez szereg lat i malował w nim Jacek Malczewski. Poza tym w pięknym parku przy dworze zbudowane jest mauzoleum dla upamiętnienia Fausta Socyna - 1539-1604, przywódcy Braci Polskich Arian. Socyn -Socinus Faustus, Włoch z pochodzenia, umarł w Lusławicach i tam został pochowany. W odległości ok 1 km od

dworku znajduje się na wzgórzu rodzaj drewnianej, chylącej się już ruiny kapliczki w kształcie baldachimu, gdzie złożono jego ciało. Obok dworku stoi jeszcze murowany spichlerz, który niegdyś podobno służył za zbór ariański. Do innych godnych zwiedzenia miejsc zaliczyć należy odległe od Zakliczyna o kilka kilometrów ruiny zamku w Melsztynie oraz Zawadę Lanckorońską, gdzie znajduje się prasłowiańskie grodzisko sprzed 2500 lat. W samym Zakliczynie- prócz kościołów i klasztoru - warto zobaczyć cmentarz żołnierzy króla Jana III Sobieskiego, zmarłych na zarazę w czasie powrotu z wyprawy pod Wiednį w 1683r. oraz cmentarz wojskowy z czasów I wojny światowej. W każdą środę w Zakliczynie odbywa się targ. Można tu kupić kosze i półkoszki na wozy, plecione z wikliny, a wyrabiane głównie we wsi Zborowice, plecione bułki, zwane „uszanki”, bo pochodzą ze wsi Uszew. Poza tym, jak to na każdym targu - są owoce, pleciona w warkocze cebula, karcznie, beczułki, antalki, warzchwie i grabie. Na uboczu odbywa się skup królików, przeznaczonych na eksport. Słowem obraz barwny i zrośnięty z życiem codziennym wsi polskiej.

Tekst napisany został w 1972 roku, jest autorstwa Jerzego K. Maciejewskiego i pozyskaliśmy go kilka lat temu z nieistniejącej już Krajowej Agencji Informacyjnej.

Tajne nauczanie w Zakliczynie w latach 1939 – 1945

Tajne nauczanie niezorganizowane w powiecie brzeskim ma swój początek w jesieni 1939 roku. Pierwsze komplety powstawały z inicjatywy rodziców. Te samorządne komplety rozpoczęły pracę już w zimie 1939 r. powstając najpierw w samym Brzesku, a później w powiecie brzeskim. We właściwe ramy organizacyjne tajne nauczanie ujęto w powiecie brzeskim po powołaniu w Brzesku przez Okręgowe Biuro Szkolne w Krakowie, Powiatowej Komisji Oświaty i Kultury. Dla powiatu brzeskiego Powiatowa komisja Oświaty i Kultury została powołana z początkiem 1942 roku. W skład Komisji powołani byli: dr Franciszek Mleczek – przewodniczący, Jan Żurek – z-ca przewodniczącego, Waław Pleś – członek PKOik łącznik z Okręgowym Biurem Szkolnym, Kazimierz Kosiński – członek i referent ds. szkolnictwa powszechnego, Władysław Wawryka – członek i kierownik szkoły w Jadownikach. Powiatowa Komisja Oświaty i Kultury począwszy od 1942 roku przystąpiła natychmiast do ujęcia w ramy organizacyjne tajnego nauczania w całym powiecie brzeskim. Już od lutego do lipca 1942 r. w poszczególnych gminach powiatu powołani zostali łącznicy, którzy mieli obowiązek ujęcia w ramy organizacyjne: istniejące tajne komplety, utrzymywanie ścisłego kontaktu z Powiatową Komisją Oświaty i Kultury, organizowanie egzaminów promocyjnych i maturalnych w porozumieniu z Powiatową Komisją Oświaty i Kultury, pełną znajomość potrzeb finansowych nauczycieli, proponowanie wysokości zapomóg z otrzymywanych funduszy z Okręgowego Biura Szkolnego w Krakowie. Łącznikiem Powiatowej Komisji Oświaty i Kultury na gminę Zakliczyn był Kazimierz Styrna. Tajne nauczanie w Zakliczynie zapoczątkowane zostało w miejscowej Szkole Powszechnej już jesienią 1939 roku przez miejscowych nauczycieli: Karola Wacha, Anielę Wysocką, Władysława Kowala, Antoninę Obuch. Oni to zapoczątkowali nauczanie młodzieży w ramach szkoły jawnej douczając j. Polskiego, historii, geografii, matematyki. Te pierwsze lekcje historii / tak wspominała Antonina Obuch/ „okupant zmienił i był zupełnie inny program nauczania, w którym nie było literatury polskiej, historii i geografii. Po cichu w czwórce, tzn. Karol, Aniela, Włodek i ja postanowiliśmy na swoich lekcjach wprowadzić elementy literatury, historii i geografii. Tak robiliśmy przez cały czas. Natomiast do organizacji pierwszych tajnych kompletów na poziomie klasy VI i VII szkoły powszechnej doszło początkiem 1940 roku w Zakliczynie, Wesołowie i Paleśnicy. Po powołaniu łącznika w gminie Zakliczyn ten ujął w ramy organizacyjne tajne komplety na poziomach powszechnym i średnim ogólnokształcącym. W 1942 roku dodatkowo powstały komplety na poziomie średnim ogólnokształcącym w Domasławicach, Zawadzie Lanckorońskiej, Paleśnicy i Gwoźdźcu. Pierwszy egzamin przeprowadzono w październiku 1943 roku, do którego przystąpiło 9 uczniów. Kolejne egzaminy

przeprowadzono w kwietniu 1944 roku i w lipcu tegoż roku, a ostatnie w styczniu 1945r. Egzaminy w wymienionych terminach przeprowadzała komisja powołana przez Powiatową Komisję Oświaty i Kultury w składzie której byli: Franciszek Mleczek – przewodniczący, Wojciech Pieżga, Erazm Rybczyński, Stanisław Nowak, Julian Dudek, Natalia Chorakiewicz, Adam Chorakiewicz, Zofia Konobielańska. Łącznie w tajnych kompletach pobierało naukę 29 uczniów i tyleż zdawało egzaminy promocyjne. Dwukrotnie egzaminy przeprowadzano w prywatnym mieszkaniu Natalii Chorakiewicz w Zakliczynie. Natomiast dwa ostatnie egzaminy przeprowadzono w pobliskim klasztorze. W lipcu 1944 roku przeprowadzono również egzaminy promocyjne dla 16 uczniów prowadzonych przez Juliana Dudka, po wyzwoleniu długoletniego nauczyciela LO w Tarnowie-Mościach. Najwięcej pracy i największe zasługi w organizacji i prowadzeniu tajnych kompletów na poziomie średnim ogólnokształcącym w tym ośrodku tajnego nauczania włożyli: Adam Chorakiewicz, Natalia Chorakiewicz, Julian Dudek, Włodzimierz Florkowski, Władysław Kowal, Tadeusz Przylibski, Stanisław Nowak, Erazm Rybczyński. Nauczyciele ci przygotowali do egzaminów na poziomie klas I-IV gimnazjum i I- II liceum. W kompletach na poziomie szkoły powszechnej pracowali: Karol Wach, Zofia Wach, Władysław Kaczmarczyk, Władysław Kowal, Stefania Kosowska, Stefania Kwapien, Franciszek Łabno, Antonina Obuch, Henryk Przybyłowicz, Maria Soja, Władysław Soja, Kazimierz Styrna, Zofia Wawrykiewicz, Jan Wesołowski, Aniela Wysocka i Jan Żebrak. W tajnym ośrodku w Zakliczynie w latach 1940 – 1945 w tajnych kompletach na poziomie średnim ogólnokształcącym naukę pobierali: Chrobak Edward, Ciepierska Halina, Flakowicz Zbigniew, Gajda Piotr, Gawlik Mieczysław, Gałkiewicz Tadeusz, Gordula Maria, Gordula Irena, Gucwa Michalina, Gurgul Franciszek, Gurgól Stanisław, Irzyk Aleksander, Jarosz Maria, Jarosz Stanisław, Jedliczka Aleksander, Jędrzejowski Władysław, Kaczmarczyk Eugeniusz, Kasprzykowska Janina, Kensy Bolesław, Kowal Wanda, Kohsling Julian, Kwiatkowska Stanisława, Litwinowicz Bogdan, Litwa Kazimierz, Lulek Józef, Luther Alfred, Luther Adolf, Luther Janina, Lutkówna Janina, Łabno Jan, Łabno Mieczysław, Martyka Kazimierz, Martyka Stanisława, Mierzwa Kazimierz, Musiał Anna, Musiał Piotr, Niemiec Bogdan, Niemiec Jan, Niemiec Cecylia, Okłabiak Jadwiga, Orłowicz Zbigniew, Pałucka Maria, Roman Stefan, Rudnicki Czesław, Rybczyk Tadeusz, Rybczyk Zygmunt, Pyrek Anna, Szczurek Anna, Śliwa Otylia, Tarka Władysław, Tokarz Zofia, Wawrykiewicz Zofia, Wojtas Adam, Wojtas Stanisław, Zabiega Janusz, Zabiega Jerzy, Żychowski Aleksander, Zych Józef, Zielińska Anna, oraz Florkowska i Łachowski – brak imion

Dr. Czesław Sterkowicz

Krzysztof Chmielewski

Wieści Głosiciela

W skrócie o Zakliczynie i gminie Zakliczyn

Zakliczyn, w latach 1557-1934 był miastem. Od 1934 roku do 31 grudnia 2005 wieś administracyjnie należąca do województwa małopolskiego, powiatu tarnowskiego. Jako gmina Zakliczyn od zachodu graniczy z gminą Czehów, od północy z gminami Dębno, Wojnicz i Pleśna, od wschodu z gminami Gromnik i Ciężkowice, a od południa z gminami Gródek nad Dunajcem i Korzenna. Według podziału administracyjnego kraju w skład gminy Zakliczyn wchodzi 24 miejscowości: Bieśnik, Borowa, Charzewice, Dzierżaniny, Faliszewice, Faściszowa, Filipowice, Gwoździec, Jamna, Kończyska, Lusławice, Melsztyn, Olszowa, Paleśnica, Roztocka, Ruda Kameralna, Słona, Stróże, Wesołów, Wola Stróska, Wróblowice, Zakliczyn, Zawada Lanckorońska, Zdonia. Pierwsza pewna wiadomość o Opatkowicach, którą to nazwę początkowo nosił Zakliczyn, pochodzi z 1215 r. Biskup krakowski Wincenty (zwany Kadłubkiem) nadał diecezję kapitulę krakowskiej ze wsi położonych w okolicy Czehowa, między innymi z Opatkowic. Kolejna wzmianka o Opatkowicach pochodzi z 1326 r. Były one wówczas siedzibą parafii należącej do benedyktynów tyńskich. Były to czasy żywego rozwoju osady dzięki szlakowi handlowemu wiodącemu przez Tarnów do Sącza. Przywileje dotyczące opactwa tyńskiego jak również jego posiadłości min. Opatkowic potwierdził w Krakowie 1456 roku Kazimierz III Jagiellończyk. Miasto charakteryzowało się przewagą drobnego rzemiosła (głównie szewstwa, krawiectwa, bednarstwa, garncarstwa) nad rolnictwem. Od roku 1558 zaczęto używać nazwy Zakliczyn. Na zakliczyńskim rynku odbywały się jarmarki. Druga połowa XVI wieku i pierwsza

XVII wieku to szczytowy okres rozwoju miasteczka. Niestety kolejne wydarzenia przyczyniły się do szybkiego upadku Zakliczyna: pożar w 1615r., który strawił prawie całe drewniane miasteczko, pomór w latach 1652-53, potop szwedzki. Do dnia dzisiejszego Zakliczyn słynie z jarmarków, które są pozostałością świetności miasteczka. Od 1744 do 1886 roku Zakliczyn był na własność Lanckorońskich, a w 1772 roku znalazł się pod zaborem austriackim. Zakliczyn był wtedy osadą rolniczo – rzemieślniczą. W tym czasie powstał na rynku murowany ratusz. W okresie międzywojennym prowadzono w miasteczku handel bydłem, rozwijało się rzemiosło, głównie szewstwo. Zakliczyn i jego okolice w czasie I wojny światowej były terenem manewrów wojsk austriackich i rosyjskich, czego pamiątkami są cmentarze (w Zakliczynie, Paleśnicy, Roztoce i Charzewicach). W 1934 roku w wyniku reformy administracji Zakliczyn utracił prawa miejskie. W czasie okupacji w Zakliczynie istniało getto żydowskie dla miejscowych i przesiedlonych z Krakowa Żydów, skąd latem 1942 r. wywieziono ich do obozu zagłady w Bełżcu. Obecnie Zakliczyn rozwija się jako miejscowość turystyczno-wypoczynkowa ze względu na swoje walory przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne. Od 1 stycznia 2006 roku Zakliczyn zmienił status miejscowości i ponownie stał się miastem.

Odnowiony Jan Nepomucen

Po kilku latach dyskusji w temacie remontu i odnowienia kapliczki Jana Nepomucena, stojącej obok Jagiellonki, w tym roku w końcu udało się przeznaczyć środki na jej remont, a wręcz rekonstrukcję. Z racji, że kapliczka stanowi zabytek, gdyż jej powstanie datowane jest na 1858 rok, nie mogło się odbyć bez powiadomienia służb konserwatorskich. Wykonano dokumentację, zro-

biono zdjęcia, dokonano uzgodnień z konserwatorem, a następnie poszukano wykonawcy. Do wykonania tej inwestycji wybrano Warsztaty Szkolne działające przy ZSP w Zakliczynie. Remont polegał na całkowitym rozebraniu starej budowli i wybudowaniu według wykonanej dokumentacji niemal identycznej kapliczki. Prace trwały niemal miesiąc, a przy kapliczce pracowali fachowcy różnych branż. Murarze, tynkarze, malarze, blacharze, stolarz i nasz zakliczyński artysta Stanisław Kusiak, który figurkę Jana Nepomucena odnowił. Dziś nowa kapliczka prezentuje się bardzo okazale. Sądzić można, że taka piękna stać ona będzie kolejne kilkadziesiąt lat. Koszt jej renowacji wyniósł 11.669 tys. złotych.

„Powrót do korzeni” – Władysława Łopatki

„Całe życie marzyłem, aby napisać książkę o środowisku z którego wyrosłem”. To słowa Władysława Łopatki, który w grudniu wydał książkę swojego życia poświęconą ziemi

Zakliczyn z lotu ptaka od strony klasztoru, 1985 r.

zakliczyńskiej i jego rodzinnej wsi Wesółów. Pan Władysław Łopatka jest człowiekiem wywodzącym się z naszej ziemi, urodzonym w Wesółowie 18 września 1947 roku. Mówi, że właśnie tu spędził swoje najmilsze chwile naszego życia i tu pozostawił w sercu swoich najlepszych i najwspanialszych kolegów i przyjaciół. Do dziś często odwiedza swoją rodzinę i rodzoną siostrę Janinę Stępek. Najczęściej swoją pamięcią wraca do lat szkolnych, wyliczając nauczycieli i kolegów ze szkolnej ławy. Byli to Stanisław Dyląg, Stanisław Galas, Tadeusz Wypasek, Leszek Majewski, Ludwik Drózkowski, Andrzej Przybyło-

Autor książki z kolegami z ławy szkolnej.

wicz, Kazimierz Kasprzyk, Tadeusz Mietła, Fior Józefa i wielu innych. Zawsze miło i serdecznie wspomina dyrektora i nauczyciela -Władysława Kowala, wychowawczynię Zofię Wach, Janinę Popławską, Zofię Pyrek oraz księdza proboszcza Dobrzańskiego i księdza Wojciecha Pierzgę.

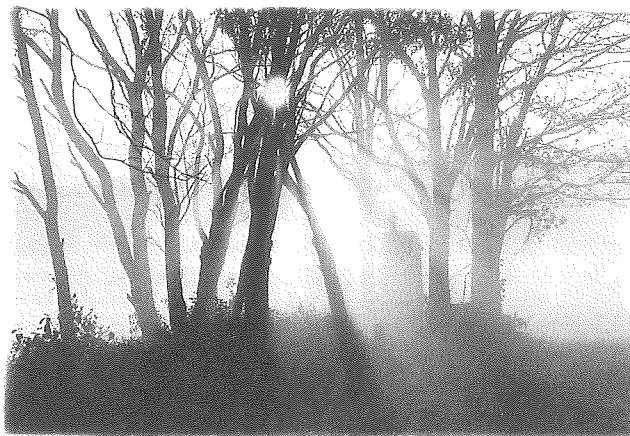
Autor książki już w szkole interesował się literaturą i historią. Innym kolegom pisał wierszyki do dziewczyn i koleżanek. W latach 80-tych pisał w różnych wydaniach literackich. Przez wiele lat należał do Związku Literatów Polskich, nowohuckiego klubu literackiego „FAMA” oraz Robotniczego Stowarzyszenia Twórców Kultury przy Domu Kultury Kombinatu.

Ponadto interesował się amatorsko sportem i rekreacją. Grał amatorsko w tenisa stołowego. Do dziś jest członkiem TKKFIS w Krakowie. Przebywając w roku 2001 na wakacjach w Zakliczynie doszło do szerszych spotkań z przyjaciółmi. Wtedy wspólnie ustalono spotkanie klasowe po 45 latach ukończenia Szkoły Podstawowej w Zakliczynie. Rocznica ta przypadnie 17 czerwca w 2006 roku. Po tym spotkaniu, jak mówi pan Władysław – przyszedł mi właśnie pomysł i natchnienie do napisania książki o środowisku z którego wyrosłem. Nasze korzenie wyrosły tutaj, w malowniczej dolinie Dunajca i nie wolno nam o tym zapomnieć. Dziś książka napisana przez pana Władysława Łopatkę została wydana właśnie Pt. „Powrót do korzeni”. Autor opisuje w niej historię zakliczyńskiej ziemi przed 50 laty, aż po dzień dzisiejszy kiedy Zakliczynowi od 1 stycznia 2006 przywrócono prawa miejskie. Książka jest bogato ilustrowana barwnymi i historycznymi zdjęciami i można

w niej znaleźć także kącik poezji. To najnowsze dzieło o Zakliczynie i Gminie Zakliczyn jest już dostępne w RCTiDK oraz w Bibliotece Publicznej w Zakliczynie. Niebawem książkę będzie można nabyć w księgarni i innych sklepach. Podczas grudniowego pobytu w Zakliczynie ponownie we wspólnym przyjacielskim gronie ustalono szczegóły Jubileuszowego Zjazdu Absolwentów Szkoły Podstawowej w Zakliczynie. W ramach tegoż spotkania po 45 latach zaplanowano Mszę świętą, złożenie kwiatów na grobach nauczycieli i przyjaciół którzy już odeszli, spotkanie w pomieszczeniu byłej klasy i spotkanie towarzyskie. Wszystko to zaplanowano na 17 czerwca.

Nasz zakliczyński artysta

Stanisław Kusiak – to nasz młody i wielki zakliczyński artysta, który poza swoją fotograficzną pasją, gra jako perkusista w zespole AVATAR, jest dobrym plastykiem i akustykiem i jak się okazuje, wspaniałym malarzem. To nasz redakcyjny kolega, pracownik RCTiDK, który niespełna dwa lata temu w pomieszczeniu Burmistrzówki i redakcji Głosiciela namalował piękny fresk przedstawiający zakliczyński Rynek, historyczną postać zakliczyńskiego Głosiciela, panoramę zamku melsztyńskiego wraz z jego właścicielem Spytkiem Jordanem – późniejszym założycielem miasta Zakliczyn (1557 r). Ostatnim wielkim

Jedno z artystycznych zdjęć Stanisława Kusiaka.

dziełem Stanisława Kusiaka jest namalowany w tym roku piękny obraz Spytki Jordana, który kilka dni temu zawisł w sali widowiskowej ratusza, nazwanej również od niedawna właśnie imieniem założyciela miasta Zakliczyn. Obraz ten możemy podziwiać na okładce aktualnego numeru pisma i jest to piękne dzieło, które stworzył pan Stanisław i który może być z niego dumny. Powracając do sylwetki Stanisława Kusiaka pragnę podkreślić, że jako fotografik, już od wielu lat zajmuje się fotografią inscenizowaną. Na swym koncie ma już kilkanaście większych wystaw zarówno na terenie gminy, powiatu, województwa, na terenie kraju i za granicą. Stanisław Kusiak, urodził się 16 października 1970 r w Lublinie. Obecnie na stałe mieszka w Zakli-

czynnie i pracuje RCTiDK. Od 1998 roku należy do Tarnowskiego Towarzystwa Fotograficznego, jest także członkiem Zarządu tegoż towarzystwa. Mgr. Jan Gomoła z Tarnowskiego Towarzystwa Fotograficznego o Stanisławie Kusiaku powiedział: „To samorodny talent, jest tylko kwestią czasu, kiedy się wybiję... Ani środowisko, z którego się wywodzi, ani szkoły, które ukończył, nie są szczególnie predestynowane, jak się wydaje, do kształtowania postaw artystycznych, do tworzenia właściwych warunków do artystycznego rozwoju. A jednak, gdy wrażliwa dusza młodego człowieka spotka się z pięknem przyrody i zabytków, to może się rozbudzić pasja, czy też rozwinąć talent, który będzie kształtował jego całe życie”. Wracając do fotografii pana Stanisława, w ostatnich latach uprawia on głównie fotografię czarno-białą.

Najbardziej pasjonuje go sam moment zdjęcia, sporadycznie próbuje wzmocnić wrażenie przez różne zabiegi techniczne, np. nakładanie przeźroczy. Nie lubi zdjęć nieprzeemyślanych, szybkich, powierzchownych, woli systematyczne drażnienie tematu. Kiedyś krótki, ok. 100 metrowy fragment lasu, pokonywał z aparatem w rękę przez trzy godziny, tyle tam znalazł ciekawych tematów fotograficznych. Lubi pokazywać swoje zdjęcia i przeźrocza, nie boi się krytyki, twierdzi, że to mu pomaga w fotografowaniu. Ale podstawą jego rozwoju fotograficznego jest czytanie książek o fotografii, szczególnie tych starszych. Zresztą fotografią na poważnie zainteresował się dzięki książkom, a właściwie albumom fotograficznym, znanego krakowskiego fotografa Adama Bujaka (ZPAF). Pejzaże, zamki, kościoły, drzewa i fragmenty architektury, sfotografowane przez St. Kusiaka są pięknie oświetlone, ładnie skomponowane – wydaje się, że żyją własnym życiem.

Stanisław Kusiak należy do ludzi twórczych, ambitnych i ma zawsze wiele pomysłów do działania. Można więc powiedzieć, że przed zakliczyńskim artystą jest jeszcze wiele wspinających twórczych możliwości. Myślę, że należy mu życzyć, aby zdołał zrealizować swoje ambitne plany, a jego kolejne zdjęcia i malarskie dzieła były coraz lepsze i piękniejsze.

Nazwiska wybitnych osób żyjących współcześnie i zmarłych, którzy byli związani z Zakliczynem i gminą Zakliczyn

Jacek Malczewski – czołowy malarz
O. Krystyn Gondek – błogosławiony
Stanisław Korczyński – legionista
Witold Erazm Rybczyński – nauczyciel
Michał Olszewski – parlamentarzysta działacz PSL
Józef Budzyn – pierwszy wójt gminy Zakliczyn
Jan Juszkiewicz – sprawny dyrektor Spółdzielni Rolniczo-Handlowej „Plon
Kazimierz Paweł Bojarski „Kuba” Legionista
Edward Zalasinski – drugi wójt gminy
Feliks Bodzenia – wójt gminy po wojnie
Ludwik Pawlik – kolejny wójt gminy
Franciszek Nędza – kolejny wójt gminy
Stanisław Błoniarczyk – kolejny wójt gminy
Józef Dudek – kolejny wójt gminy
Stanisław Chrobak – kolejny wójt gminy
Kazimierz Korman – kolejny wójt gminy
Krzysztof Penderecki – wybitny kompozytor i dyrygent
Zbigniew Praisner – znany kompozytor
Jan Paweł II – honorowy obywatel gminy

Jan W. Góra – dominikanin honorowy obywatel gminy
Stefan Ściborowicz – honorowy obywatel gminy
O. Mariusz Dębiński – honorowy obywatel gminy
Władysław Żabiński – honorowy obywatel gminy
Wiesław Woda – honorowy obywatel gminy, poseł RP
prof. Stanisław Konturek – prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Stefan Jurga – prof. doktor.hab UAM
Jan Mielicki – astronom, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Władysław Oszelda – nestor dziennikarstwa polskiego
Marek Gołąb – bokser brązowy medalista olimpijski
Wanda Flakowicz – lekkoatletka, złota medalistka Mistrzostw Polski w 1938 r.

Twórcy ludowi, amatorzy, artyści

Urszula i Andrzej Bronikowscy – artyści plastycy
Franciszek Beczwarzyk – działacz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, emerytowany nauczyciel
Leszek Hołda – artysta malarz
Bogumiła Kuzera – hafciarka, Zdonia
Stanisław Socha – artysta rzeźbiarz
Stanisław Rozkocho – garncarz rzeźbiarz w drewnie i glinie. Artysta stolarz
Jarosław Bolechała – malarz
Janusz Bolechała – bukieciarz
Anna Karecka-Szczepańska – poetka
Ewa Jednorowska – historyk
Władysław Kumorek – kronikarz
Czesław Łopatka – kronikarz
Stefan Ściborowicz – nestor kultury na ziemi zakliczyńskiej
Adam Pyrek – muzyk, nauczyciel prowadzący zespół „Ballada”
Stanisław Kusiak – malarz, fotografik muzyk zespołu Avatar
Stanisław Zięba – kapelmistrz orkiestry strażackiej
Wacław Spieszny – współzałożyciel orkiestry dętej, Filipowice
Michalina Jurkiewicz – malarstwo, Zakliczyn
Władysław Słupski – budowniczy boiska LKS Dunajec Zakliczyn
Józef Grochola – nauczyciel zawodu,
Franciszek Grzegorzczak – artysta-cukiernik.
Jacek Grzegorzczak – mechanik, pasjonat starych motocykli
Michalina Żarnowska – roboty na drutach
Anna Cichy – haft artystyczny

Czwarty jednogłośnie budżet Gminy Zakliczyn!!!

W dniu 29 grudnia 2005 roku w zakliczyńskim ratuszu, Rada Gminy Zakliczyn przy obecności wszystkich radnych, jednogłośnie uchwaliła budżet Gminy Zakliczyn na rok 2006. Godnym podkreślenia jest to, że budżet na rok 2006 jest czwartym budżetem tej kadencji rady, który radni Gminy Zakliczyn uchwaliли jednogłośnie. Wobec takiej decyzji radnych Wójt Gminy, dziś już Burmistrz Zakliczyna i Gminy Zakliczyn, pan Kazimierz Korman nie ukrywał wzruszenia i zadowolenia, wszak nie wiele jest gmin i powiatów w Polsce, aby w ciągu ostatnich, chociażby 4 lat, kolejne budżety przez radnych były akceptowane w 100%. Gmina Zakliczyn pod tym względem może być więc przykładem. Wszystko to wynika jednak z dobrej współpracy rady z wójtem, a przede wszystkim dzięki wielu inwestycjom i zadaniom jakie wykonywane są na terenie gminy i samego Zakliczyna. Ważną rzeczą jest również to, iż obecna rada to rada lu-

Budżet gminy Zakliczyn na 2006 r. przyjęty.

dzi zgodnych kierujących się dobrem gminy, podwyższeniem warunków życia w każdej miejscowości gminy i mającym na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Budżet na rok 2006 niesie kolejne inwestycje i zadania i kształtuje się następująco: dochody – 21.646.990 zł. Wydatki – 25.374.821 zł. Różnica między dochodami a wydatkami stanowi deficyt budżetu stanowiący 17 % w kwocie 3.727.831 zł, który zostanie pokryty przychodami z zaciągniętych kredytów. Budżet gminy jest wspólnym dziełem wójta gminy oraz skarbnika gminy pani Urszuli Nowak wraz z pracownikami działu księgowego. Zostały w nim zawarte propozycje rad sołeckich, komisji rady i poszczególnych radnych. Więcej o budżecie nasza redakcja napisze w styczniowym numerze Głosiciela.

Pierwsze spotkanie Burmistrza Miasta z Mieszkańcami Zakliczyna

W dniu 6 stycznia o godzinie 18 w sali ratusza odbędzie się uroczyste spotkanie Burmistrza Miasta Zakliczyn z Mieszkańcami. Będzie to pierwsze spotkanie mieszkańców miasta z burmistrzem. Podczas spotkania Kazimierz Korman złoży mieszkańcom noworoczne życzenia, nastąpi podsumowanie inwestycji w Zakliczynie, a także odbędzie się część artystyczna „Historia Zakliczyna” w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych. Burmistrz miasta i gminy Zakliczyn Kazimierz Korman oraz radni Zakliczyna serdecznie zapraszają wszystkich mieszkańców na to uroczyste spotkanie.

Międzynarodowy Turniej Szachowy w Zakliczynie

W ramach uroczystości związanych z nadaniem statusu miasta Zakliczynowi w sali widowiskowej im. Spytka Jordana w Ratuszu w dniu 7 stycznia 2006 roku odbędzie się Międzynarodowy Turniej Szachowy. Do turnieju zgłoszonych zostało już ponad 80 zawodników z Polski i Europy. Co najważniejsze turniej jest otwarty i będą mogli w nim wziąć udział także mieszkańcy Gminy Zakliczyn. Wystarczy przyjść do ratusza w sobotę na godzinę 9. Głównym organizatorem, który wziął na siebie całość organizacji turnieju jest prezes powiatowego szkolnego związku sportowego w Tarnowie Ryszard Okoński. Patronat medialny nad całym turniejem objął nasz Zakliczyński Magazyn Informacyjno – Kulturalny „Głosiciel”

Od 13 lat

**„Głosiciel” informuje, opisuje, prezentuje
wydarzenia w Gminie Zakliczyn**

**Tylko tu znajdziesz informacje
w temacie historii, kultury i tradycji w gminie.
Tylko w Głosicielu przeczytasz o tym
co dzieje się na terenie gminy**

Czytajmy Zakliczyński Magazyn Informacyjno-Kulturalny

„GŁOSICIEL”

HISTORIA KLASZTORU I KOŚCIOŁA FRANCISZKANÓW W ZAKLICZYNIE

31 maja 1622 r. Franciszkanie ścisłej obserwacji po długotrwałych staraniach otrzymują od biskupa Marcina Szyszkowskiego zezwolenie na założenie pierwszego w Polsce domu zakonnego w Zakliczynie nad Dunajcem w diecezji krakowskiej

16 czerwca 1622 r. ks. Andrzej Tarło – dziekan Opatowski w obecności swoich rodziców: Zygmunta i Barbary Sobkownej z Sulejowa, najbliższej rodziny, licznie zebranej miejscowej i okolicznej ludności, a także kilku zakonników reformackich na czele z Ojcem Aleksandrem Patawinem postawił krzyż na miejscu wyznaczonym pod przyszły kościół i klasztor

7 czerwca 1623 r. W wigilię Zielonych świąt odbyła się w Zakliczynie pierwsza kapituła. Postanowiono utworzyć w Polsce dwie prowincje: Pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej w Małopolsce i Świętego Antoniego w Wielkopolsce. W klasztorze zakliczyńskim otwarty został nowicjat, w którym od 1623 do 1634 roku młodzież przygotowywała się do życia zakonnego.

19 czerwca 1624 r. Opat klasztoru Norbertanów w Nowym Sączu, Jan z Zakliczyna Jordan (zm. 1627r.) położył kamień węgielny pod budowę kościoła i klasztoru pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej, które zbudowane zostały z drzewa i gliny.

27 lutego 1628 r. Zmarł Zygmunt Tarło ze Szczekarzowic, kasztelan sądecki, właściciel Melsztyna i Zakliczyna, fundator pierwszego klasztoru i kościoła franciszkanów w Zakliczynie.

1641 r. Biskup Piotr Gembicki wydał dekret zezwalający podjęcie budowy nowego, murowanego kościoła i klasztoru w Zakliczynie. Fundatorem tej nowej budowli był Zygmunt Aleksander Tarło, syn pierwszego fundatora. Budowę ukończono w roku 1651.

27 października 1651 r. biskup Albert Lipnicki dokonał konsekracji kościoła. Na miejscu poprzedniego kościoła znajduje się obecnie figura z herbem franciszkańskim na szczycie, oraz płaskorzeźbą męki pańskiej.

1645 r. Zmarł Achacy Taszycki, właściciel majątku w Lusławicach, założyciel Akademii ariańskiej. Pod wpływem Ojca Cypriana Gozdeckiego (zm. 1649 r.), pierwszego gwardiana klasztoru w Zakliczynie, w roku 1626 przyjął chrzest i wiarę katolicką. Pochowany został w podziemiach klasztoru. Materiały z rozebranych budynków zostały użyte na budowę klasztoru franciszkańskiego.

22 stycznia 1654 r. zmarł Zygmunt Aleksander Tarło. Zmarłemu Zygmuntowi Aleksandrowi żona Elżbieta Kostkowna ze Sztemberku ufundowała nagrobek (po lewej str. nawy kościoła). Forma architektoniczna i ornamentyka nagrobku wczesnobarokowa, postać fundatora wykuta z alabastru.

Luty 1695 r. Uporządkowano krypty zmarłych w podziemiach kościoła. Prochy fundatorów włożono do nowych trumien. Zlikwidowano cmentarz grzebalny w ogrodzie klasztornym.

1700 r. Przeprowadzono gruntowny remont kościoła i klasztoru, staraniem Adama Tarły (zm. 1710 r.) kasztelana smoleńskiego.

1728 r. Kosztem Piotra Stadnickiego, kasztelana wojnickiego, zbudowane zostały cztery ołtarze z obrazami: Św. Piotra Apostoła, Św. Anny, Św. Michała, Św. Franciszka.

1730 r. Drewniane sufity w klasztorze zastąpiono sklepieniami murowanymi. Klasztor wzmocniony został żelaznymi ankrami. Podwyższony został mór wokół ogrodu klasztorowego.

1735 r. Kościół pokryty został blachą miedzianą. W klasztorze otwarte zostało studium retoryki, przekształcone później w studium teologii i filozofii. Spalił się drewniany kościół parafialny w Zakliczynie pod wezwaniem św. Idziego.

1739 r. – 1768 r. budowa nowego kościoła parafialnego w Zakliczynie.

1741 r. Brat Klemens Czechowicz zbudował zegar i umieścił go w celi na pierwszym piętrze koło schodów. Tarcza zegara widoczna jest z podwórza, dzwony umieszczone w specjalnej sygnaturce na dachu. Żelazo na budowę zegara dostarczył Kazimierz Łętowski, notariusz skarbcza królewskiego. Rodzony brat bądź krewny brata Klemensa, Antoni Czechowicz (zm. 1738 r.) był słynnym kowalem zakliczyńskim i wykonał wiele prac w klasztorze.

Marzec 1744 r. Ponownie uporządkowano kryptę zmarłych dobrodziejów pod kościołem. Trumny usunięto, a prochy zmarłych złożono do wspólnej mogiły pod kościołem.

1761 r. – 1768 r. Staraniem Macieja Lanckorońskiego, wnuka fundatora, właściciela dóbr w Melsztynie i Zakliczynie, kasztelana kijowskiego, klasztor został powiększony, dobudowany został nowy refektarz, a nad nim mieszkania zakonników.

1768 r. w czasie walk konfederatów barskich z wojskami carskimi spalił się zamek w Melsztynie.

Wrzesień 1772 r. Rozbiór Polski. Zakliczyn znalazł się w zaborze austriackim.

1782 r. Rząd austriacki zamknął studium retoryki. Prochy zmarłych usunięto spod kościoła i pochowano we wspólnej mogile przed kościołem, na której postawiono drewniany krzyż, a następnie w roku 1828, za gwardiaństwa Ojca Januarego Dobrowolskiego, krzyż z piaskowca.

31 lipca 1815 r. W czasie obrad kapituły spłonął dach na klasztorze i kościele.

1830 r. Na cmentarzu przykościelnym założono stację drogi krzyżowej.

1846 r. Rzeź galicyjska. Mieszkańcy okolicznych wiosek Zakliczyna obrabowali kościół, zniszczyli klasztor, pobili zakonników, zamordowali br. Rafała Ślusarczyka, wracającego z kwesty (18 lutego), zdemolowali kryptę fundatorów kościoła, poniszczyli obrazy religijne, rozbili nagrobek Zygmunta Aleksandra Tarły.

1847 r. Rok kary Bożej, nieurodzaj, morowe powietrze.

1854 r. Przeprowadzono gruntowny remont kościoła. Mieszkańcy Kończysk ufundowali kaplicę św. Jana Nepomucena, a na miejscu gdzie zamordowany został jeden z właścicieli ziemskich, postawili figurę Jezusa Nazareńskiego i posadzili lipę.

1869 r. Poszerzono cmentarz przykościelny oraz ogród klasztoru.

1873 r. Zbudowana została szosa z Zakliczyna do Nowego Sącza.

1874 r. Założono nowe stacje drogi krzyżowej na cmentarzu przykościelnym.

1878 r. Zbudowano nowy grobowiec w krypcie fundatorów, w którym złożono szczątki zmarłych z rodziny Tarłów i Lanckorońskich.

1879 r. Staraniem gwardiana Ojca Henryka Lokajczyka zakrycia otrzymała nowy wystrój (zachowany do dziś), odnowiono wielki ołtarz i ambonę (szkoła z Kolbuszowej?).

27 maja – 3 czerwca 1882 r. Odbywały się misje w klasztorze zakliczyńskim.

1883 r. Zbudowano most na Dunajcu pod Melsztynem, otwarto kolej z Nowego Sącza przez Gromnik do Tarnowa.

1886 r. Zbudowano nową konstrukcję dachów na klasztorze i kościele.

1889 – 1902 r. Przeprowadzono gruntowny remont kościoła i klasztoru. Usunięte zostały wewnątrz kościoła stare tynki i dane nowe, usunięto z kościoła balustradę wokół bocznych ołtarzy, kamienną posadzkę zastąpiono betonową. Odremontowano gruntownie boczne ołtarze oraz zbudowano jeden nowy (św. Piotra z Alkantary 1898 r.).

Firma Grochalskiego ze Starego Sącza przebudowała organy i je powiększyła. Malarz z Krakowa Piotr Niziński namalował tęczę w kościele i zacheuszkę, a na szczytach frontonu kościoła dwa obrazy: Matki Bożej Różańcowej i Matki Bożej Łaskawej. Zrobiono nowe konfesjonały.

1902 r. Kościół otrzymał nową polichromię (dotychczas był malowany na białło), według projektu szkoły Jacka Malczewskiego. W refektarzu położono posadzkę szteinbeckową, klasztor otrzymał nowe tynki wewnątrz i zewnątrz, podwórze wybrukowano kamieniami.

1934 / 5 r. Oczyszczono polichromię kościoła i odnowiono stacje drogi krzyżowej w kościele, na cmentarzu przykościelnym wycięto stare drzewa i zasadzono nowe.

1938 r. Krzyż w wielkim ołtarzu spadł i połamał się. Poddano go gruntownej konserwacji.

1946 r. – 1948 r. W klasztorze istniało przez dwa lata prywatne liceum ogólnokształcące.

1957 r. Ponownie poszerzony został cmentarz przykościelny, sześć stacji drogi krzyżowej przeniesiono do nowych kaplic.

1958 r. W setną rocznicę objawień w Lourdes wybudowano grotę Matki Bożej z Lourdes w intencji, aby Najświętsza Maryja Panna chroniła mieszkańców Zakliczyna i okolic od klęsk żywiołowych.

1978 r. Rozpoczęto remont kapitalny klasztoru i kościoła kontynuowany do dnia dzisiejszego. Przesunięto ołtarz główny do ściany prezbiterium. Poddano konserwacji wszystkie ołtarze, organy oraz polichromię; położono marmurową posadzkę w kościele, sprawiono nowe ławki i konfesjonały, a w oknach wstawiono witraże. Dachy na kościele i klasztorze pokryto blachą miedzianą.

24 maja 1981 r. Do klasztoru w Zakliczynie przeniesiono z Przemyśla nowicjat.

1999 r. Papież Jan Paweł II wyniósł na ołtarze syna zakliczyńskiej ziemi O. Krystyna Gondka. Biskup Wiktor Skworec w asyście biskupów pomocniczych Józefa Gucwy i Jana Styrny poświęcił w czasie dziękczynienia za beatyfikację ołtarz dedykowany nowemu Błogosławionemu.

2000 r. Rok Jubileuszowy – wybudowano parking, a na placu przed kościołem dzwonnice oraz zakupiono z ofiar wier-

nych dzwon poświęcony Matce Bożej Anielskiej. W dniach 13-14 listopada w kościele klasztornym odbyło się Nawiedzenie Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej.

2001 r. Jubileusz 350-lecia kościoła i klasztoru. Odnowiono elewację kościoła. Sprawiono dwa dzwony, z których jeden poświęcono świętemu Franciszkowi, a drugi błogosławionemu Krystynowi.

2002 r. Decyzją Rady Prowincjalnej w klasztorze następują zmiany. Z klasztoru odchodzi znacząca ilość Ojców w tym, po 20 latach sprawowania posługi bożej do klasztoru w Pińczowie odchodzi Ojciec Stanisław Dębiński. Nowym gwardianem zostaje Ojciec Józef Witko. Wraz z nim w Zakliczynie franciszkańską wspólnotę tworzą: O. Edwin Kozicki – magister nowicjatu, O. Romuald Kaliński, O. Sylwester Woldan, O. Maciej Cyran, O. Grzegorz Chomiuk, O. Michał Ślusarek, brat Ryszard Łukasik, brat Gerard Sujka, brat Mariusz Motana.

2005 r. W miesiącu czerwcu Kapituła Rady Prowincjalnej dokonuje znaczących zmian w organizacji klasztoru, w tym także zmian stanu osobowego Ojców i pełnionych funkcji. Kapituła Rady funkcję gwardiana powierza Ojcu Pacyfikowi Iwaszko, który powrócił z pracy misyjnej w Afryce i posługi

bożej w Nowosybirsku. Do pracy w zakliczyńskim klasztorze przydzieleni zostają także: O. Jakub Mentel, O. Honorat Sabat, O. Ambroży Nowak, O. Nereusz Oszańca, brat Adrian Brzózka. Jedynym pozostałym w Zakliczynie Ojcem jest O. Michał Ślusarek. Jest on na emeryturze lecz nadal bierze czynny udział w życiu klasztornym i kościelnym. Były gwardian klasztoru Ojciec Józef Witko został przydzielony na wikarego domu na Reformackiej w Krakowie. Rada Prowincjalna zezwoliła Ojcu na dalsze prowadzenie nabożeństw o uzdrowienia, spotkań, czuwań oraz uduchowiania ludzi. Nadal więc w ostatnią środę miesiąca od godziny 18 odbywać się będą Msze święte o uzdrowienia na które przybywa ogromna rzesza ludzi z różnych nawet odległych miejscowości. Oprócz Zakliczyna takie Msze o uzdrowienia odbywają się w Jarosławiu, Przemyślu, Kętach i Pińczowie. Nowy gwardian klasztoru z powodu bardzo dużej wilgoci prac związanych z osuszaniem murów klasztoru i budynków przyległych. Będzie to kosztowna inwestycja. W klasztorze nadal jest nowicjat w którym obecnie przebywa 14 braci nowicjuszy.

„POGÓRZANIN”

Firma Produkcyjno Usługowa-Handlowa

Kazimierz Starostka

ul. Spokojna 13 32-840 Zakliczyn

tel. fax. (014) 66-53-313 po 17 tel. 628-34-13

F.P.U.H. „POGÓRZANIN” to firma

która od wielu lat świadczy usługi, zajmuje się również działalnością handlową prowadząc sklep z art. Sanitarnymi ale także w naszej

ofercie sprzedaży można znaleźć :

- oryginalne meble łazienkowe
- szeroki wybór płytek ceramicznych renomowanych firm
- kleje, fugi, listwy wykończeniowe
- farby, pigmenty, akcesoria malarskie
- atrakcyjne lustra i kinkiety
- okleiny meblowe, paski ozdobne i tapety
- dywaniki i maty antypoślizgowe
- elektronarzędzia
- i wiele innych artykułów

Firma zapewnia kompetentne doradztwo, możliwość zakupu na raty.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług !!!

U NAS VAT TYLKO 7% NA MATERIAŁY WRAZ Z USŁUGĄ!!!

Spółdzielnia Pracy Budownictwa

33-100 Tarnów, ul. Zamkowa 2

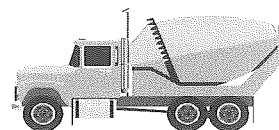
tel. (014) 626 86 64, 626 85 84, fax (014) 626 89 67

Prezes: (090) 370 244

Betoniarnia Zakliczyn: (014) 66 534 26

Żwirownia Janowice: (0603) 206 595

- kręgi i rury żelb. i beton. śr. do 200 cm
- nakrywy studz.
- krawężniki
- obrzeża
- płytki
- płyty IOMB
- korytka ściekowe
- beton towarowy i zaprawy
- kruszywo
- i inne wg zamówienia

Usługi transportowe i sprzętowe

STACJA KONTROLI POJAZDÓW

Właściciel - Pan Kazimierz Bednarek

Jeżeli masz problem z przeglądem technicznym samochodu, samochodu dostawczego, ciągnika rolniczego, przyczepy, pojazdu zasilanego gazem, pojazdów sprowadzanych zza granicy i pokolizyjnych, a także motocykli przyjeżdż na stację, która mieści się na terenie Spółdzielni Produkcyjnej „Zakpol” w Zakliczynie na ul. Grabina 6, a twój problem będzie rozwiązany.

Stacja Diagnostyczna posiada renomowany sprzęt komputerowy dzięki któremu dokładnie możesz zdiagnozować swój pojazd.

Na stacji możesz również dokonać komputerowego ustawienia zbieżności kół i przeprowadzić analizę spalania, a także sprawdzić amortyzatory.

Stacja czynna jest codziennie od 8 – 16 ,

w soboty od 8 – 12

TELEFON (14) 6653794

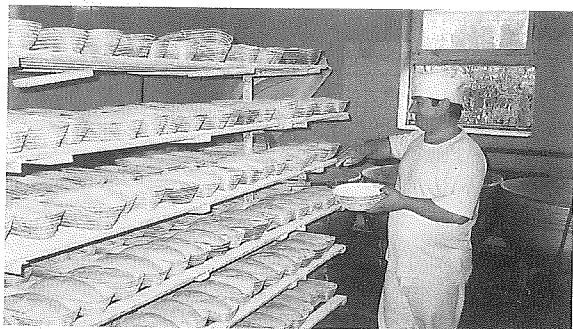
Zapraszamy i życzymy szerokiej drogi.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”

32- 840 Zakliczyn
ul. Spokojna 1.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” to nadal największa firma handlowa działająca na terenie gminy Zakliczyn. Swoją działalność, rozpoczęliśmy od 1925 roku. Firma posiada bogatą historię, oraz duże tradycje handlowe. Spółdzielnia obecnie zatrudnia znaczną część mieszkańców gminy w kilkunastu placówkach na terenie gminy Zakliczyn. Posiadamy także piekarnie, a towary sprzedawane w naszych placówkach są pierwszej jakości i w dobrych cenach.

**KAWIARNIA „RATUSZOWA”
zaprasza na dobre jedzenie**

**Właściciel: Wilhelm Ciepeliowski
Zakliczyn, ul. Jagiellońska
tel. 665 34 81, 665 34 45**

SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNO USŁUGOWA

„ZAKPOL”

32-840 ZAKLICZYN, UL. GRABINA 6; TEL./FAX. 6653484, 6653321

Spółdzielnia „Zakpol” to firma z tradycjami, która od wielu lat świadczy usługi dla rolników oraz całego społeczeństwa w dziedzinie; remontów maszyn, prac spawalniczych, tokarskich, ślusarskich oraz pełnego zakresu robót rolniczych. „Zakpol” zajmuje się również działalnością wytwórczą wykonuje na zamówienie: betoniarki typ BWE 400, ogrodzenia, konstrukcje stalowe budownictwa przemysłowego oraz całą ślusarkę budowlaną. Spółdzielnia prowadzi skup złomu i metali kolorowych. ZAKPOL zajmuje się działalnością handlową prowadząc sklep z częściami zamiennymi do ciągników i maszyn rolniczych. Niebawem sklep rozszerzy działalność o sprzedaż blach i stolarki PCV. Stację paliw na której w asortymencie znajduje się wiele gatunków paliw, olejów i smarów. Spółdzielnia „Zakpol” współpracuje z Glimarem Gorlice

Najnowocześniejsze Systemy Bram - Ogrodzeń - Garaży „Legbud Gargula”

Tel. centrala (014) 67-90-900, 67-87-060

Fax. (014) 63-26-919

e-mail: legbud@legbud.com.pl

WWW.legbud.pl

Nie zapominajmy o uśmiechu

Ludzie zapominają, że przychodzą na świat nadzy, z pustymi rękami i odejdą także, nie biorąc nic ze sobą. Gonitwa za sukcesem, pieniędzmi, kolejnym samochodem, telewizorem, komputerem, przysłania nam piękno normalnego spokojnego i rodzinnego życia. W dzisiejszych czasach winniśmy przede wszystkim troszczyć się o nasz dobry nastrój codzienny, gdyż on jest właśnie drogą do sukcesu i zdrowego życia. Uśmiech jest jedną z oznak zdrowia, dlatego uśmiechnięty człowiek jest zazwyczaj zdrowy. Stare przysłowie mówi nam: w zdrowym ciele zdrowy duch. Spotykając się co dzień ze swoimi znajomymi, zauważyć możemy równie, iż w zdrowej duszy zdrowe ciało. Jako przykład zdrowej duszy i ciała – popatrzmy Włochów – Oni prawie zawsze mają dobry humor. Trudno stwierdzić skąd u nich tak wiele pogody ducha i tyle uśmiechu. Polakom nie łatwo jednak dzisiaj, być stale w dobrej kondycji fizycznej i psychicznej. Większość z Nas żyje w nieustannym codziennym kołowrocie, stresie a nawet biedzie. Praca, w której jest częsty stres i w wielu przypadkach niedowartościowanie finansowe. Dom, gdzie często w wielu rodzinach brakuje na co miesięczne opłaty i leki. Gdyż, jak wykazują sondaże, na dodatek stan zdrowia naszego społeczeństwa w ostatnich latach znacznie się pogorszył. W ca-

łym tym natłoku różnych codziennych problemów, warto więc oderwać się i pójść na spacer, do kina, wyjechać poza dom, ukoić nerwy, przestać myśleć o pracy, zapomnieć o drobnych sprawach.

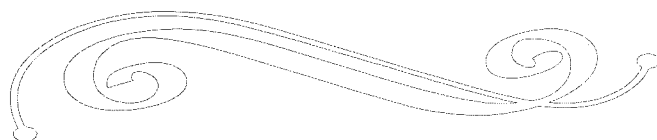
Minęły święta Bożego Narodzenia, najbardziej rodzinne i radosne ze wszystkich naszych świąt. Było więc dużo wolnego świątecznego czasu na wypoczynek, odprężenie i relaks. Sądzę, że świąteczny czas wyzwolił w nas złe nawet te bardzo odległe uczucia. Dziś nadal jesteśmy jeszcze w tym jakże radosnym nastroju i poruszamy się wokół świątecznego drzewka. Od kilku dni mamy nowy 2006 rok, który być może niesie nam więcej radości niż smutku. Osobiście u progu Nowego Roku jestem pełen optymizmu i radości. Mam nowy pro-socjalny, jak na razie dobrze zapowiadający się rząd, mamy nowego prezydenta RP i mamy miasto Zakliczyn. Jeśli do tego dojdzie radość, dobre zdrowie, pieniądze i uśmiech, to życie będzie radośniejsze i weselsze. Tego wszystkiego serdecznie życzę naszym mieszkańcom i czytelnikom Głosiciela w Nowym Roku. Jednocześnie bardzo serdecznie zapraszam do Zakliczyna gości, aby sami stwierdzili, że Zakliczyn to naprawdę piękne miasto. Czyż nie? Zobaczmy sami.

K. Chmielowski

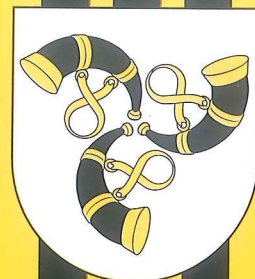

Widok zakliczyńskiego rynku.

Zakliczyn zaprasza

ZAKLICZYN PIĘKNIEJE

Remiza strażacka OSP w Zakliczynie

Nowa hala sportowa LKS „Dunajec”

Nowe skrzydło przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum

Odnowiony ratusz w zimowej szacie

Odremontowane Przedszkole samorządowe

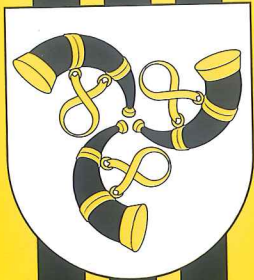
Nowa elewacja na budynku komunalnym

Kompleks budynków szkolnych ZSP

Wyremontowana i odbudowana kapliczka J. Nepomucena

WYDARZENIA ROKU W ZAKLICZYNIE

Uroczysta sesja RG

Krzysztof Penderecki Honorowym Obywatel Gminy

Wspaniały występ orkiestry „Victoria” z Warszawy

Walne zebranie zakliczyńskich strażaków

Wieczne modlitwy w rynku po śmierci Jana Pawła II

Msza św. w Rynku w dniu pogrzebu Karola Wojtyły

Wizyta zaprzyjaźnionych gości z Węgier

Wójt wita gości podczas święta fasoli

Apteka „Centrum” s.c.

ul. Rynek 35 w Zakliczynie

Od poniedziałku do piątku
w godzinach 7.30 - 18.00,
w soboty od 7.30 - 13.00,
w niedziele od 10.00 - 12.00

Zapewniamy zawsze
szeroki asortyment farmaceutyków,
miłą obsługę oraz kompetentne
doradztwo fachowe

Dla stałych pacjentów zniżki, rabaty
i KARTA STAŁEGO KLIENTA

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

OLSZAŃSKI

www.olszanski.com

biuro.olszanski.com.pl

Nasz adres:
Roztoka 40
32-831 Olszyny
woj. małopolskie

Zakres usług:

Wulkanizacja na zimno i gorąco
Montaż opon
Komputerowe wyważenie
Wymiana oleju
transport do 25 ton i 120 m²

Posiadamy w sprzedaży:

Opony (osobowe, dostawcze,
ciężarowe, rolnicze)
Felgi stalowe i aluminiowe
Oleje oraz akumulatory

Kontakt telefoniczny:

tel./fax: +48 14 66 53 340
tel. +48 14 66 53 740
tel. +48 14 67 89 627
mobile: +48 697 11 371

OPONY ZIMOWE W PROMOCJI!!!

tel. 014 67 90 900
http://www.legbud.pl
legbud@legbud.com.pl

bramy i ogrodzenia

MARKUS
Wspólna

MAREK ŁAZARSKI

TRANSPORT - USŁUGI - SPRZEDAŻ

Podole Górowa 155
33-318 Gródek n/Dunajcem
tel. 018 4401058, kom. 0601 822 140
www.firmamarkus.prv.pl
marek_lazarski@poczta.onet.pl

FILIA BOROWA:
Borowa 36, 32-842 Paieśnica
tel. 014 6654181
tel./fax 014 6654199

RESTAURACJA
"JAGIELLONKA"
ZAPRASZA

Właściciel: Wilhelm Ciepielowski
Zakliczyn ul Jagiellońska Tel. 6653481

Organizacja:

WESEŁ, UROZCZYŚCIOCI RODZINNYCH, KONFERENCJI...

GS „SCH” ZAKLICZYN

ul. Spokojna 1, tel. 665 34 06, 665 34 91

„POGÓRZANIN”

Firma Produkcyjno-Usługowo-Handlowa – Kazimierz Starostka
32-840 Zakliczyn ul. Spokojna 13
tel./fax: 014 66-53-313; po godz. 17.00 – tel. 628-34-13

Spółdzielnia Pracy Budownictwa

MURBET

33-100 Tarnów, ul. Zamkowa 2

tel. (014) 626 86 64, 626 85 84, fax (014) 626 89 67

Prezes: (090) 370 244

Betoniarnia Zakliczyn: (014) 66 534 26

Zwirownia Janowice: (0603) 206 595

Spółdzielnia Produkcyjno-Usługowa

ZAKPOL

32-840 ZAKLICZYN
ul. Grabina 6

Tel./Fax (014) 66 53 484,
66 53 321

PKO BANK POLSKI

SPÓŁKA AKCYJNA

Oddział Brzesko

AGENCJA NR 70 w Zakliczynie

tel. 014 6653587

czynna:

codziennie 8.00-15.30

sobota 8.00-11.30